

DK2020RANDERS

KLIMAPLAN 2050

STATUSRAPPORT 2
FOR 2022

UDGIVET MARTS 2023

INDHOLD

KOLOFON	2
INDLEDNING.....	3
ORGANISERING AF KLIMAARBEJDET	3
STATUS PÅ KLIMAPLANENS DELMÅL FREM MOD 2030	4
PROJEKTER	7
PROJEKTOVERSIGT.....	7
AFSLUTTEDE PROJEKTER.....	10
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	10
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)	10
TILTAG OVERGÅET TIL LØBENDE INDSATS.....	11
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	11
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	11
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)	13
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6).....	15
PROJEKTER I GANG	17
NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1).....	17
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	25
ENERGIFORSYNING (TEMA 3).....	27
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	32
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)	39
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6).....	51
UDSKUDETE PROJEKTER.....	64
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	64
ENERGIFORSYNING (TEMA 3).....	64
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	64
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)	65
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6).....	65
BILAG	66

KOLOFON

”Statusrapport 2 for 2022” beskriver status for Randers Kommunes DK2020 Klimaindsats og implementeringen af Klimaplan 2050. Se randers.dk/klimaplan for mål og tiltag i Klimaplan 2050 - Randers Kommunes DK2020-plan (vedtaget af byrådet maj 2021). Der udkommer en statusrapport hvert år, for tiltagene i Klimaplan 2050. Planen er en del af Realdanias DK2020-projekt, og følger C40’s ”Climate Action Planning Framework”- metodik. Find den – og statusrapporterne - her: randers.dk/klimaplan.

Fotos © Randers Kommune. Forsidefoto: Emir Smailagić.

INDLEDNING

Statusrapporten her giver et overblik over, hvordan det går med implementeringen af indsatserne i Randers Kommunes DK2020-plan, 'Klimaplan 2050' (se randers.dk/klimaplan).

Indsatserne skal lede mod målet om klimaneutralitet i 2050, og inden da en 70% reduktion i udledningen af drivhusgasser senest i 2030, i forhold til udgangspunktet i 1990.

28 projekter er p.t. i gang, og 4 er afsluttet (se et overblik over hvilke, på side 8-9).

Rapporten her er den 2. statusrapport for DK2020 Klimaindsatsen – se statusrapport for 2022 på randers.dk/klimaplan.

Vedlagt som bilag er et klima- og energiregnskab for kommunen som geografi, 2021

ORGANISERING AF KLIMAARBEJDET

Randers Kommunes 'DK2020 Klimaprogram' er rammen om klimaarbejdet i fagforvaltningen, og er organiseret med en styregruppe (direktionen og programejer), der udgør programmets topledelse, samt en programleder, som også er leder af et klimasekretariat.

Det faglige ansvar for projekterne ligger i linjen, med en projektejer, der har det faglige ansvar.

Klimasekretariatet, hvortil en række medarbejdere fra forvaltningen er knyttet, har fokus på at udvikle og understøtte klimaindsatsen. Samtidig har sekretariatet fokus på at bane vejen for samarbejder og partnerskaber udadtil. Endelig er der fokus på kommunikation om indsatsen indadtil og udadtil, i samarbejde med Kommunikationsafdelingen.

Indsatsen er knyttet til et udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune, der er etableret som et rådgivende §17.4-udvalg. Udvalget følger implementeringen af Klimaplan 2050, udtaler sig om fremdriften til byrådet/stående udvalg, og sætter samtidig selv bæredygtighed på dagsordenen.

STATUS PÅ KLIMAPLANENS DELMÅL FREM MOD 2030

TEMA	DELMÅL	KILDE	STATUS	
Natur og landbrug (tema 1) 	3000 ha mere skov (hvoraf 15% er kommunal skov) siden 2018 (delmål 1)	Den lysegrønne skovsignatur i CB-kort, dvs. småbeplantninger medtages	I 2018 var der 8424 ha skov, mens der i 2022 var 8459 ha skov. Det betyder, at fremgangen er på 35 ha mere skov siden 2018. Dog skal her tages forbehold for, at der er en vis usikkerhed i tallene. Disse data arbejdes der på at forbedre til næste år.	
	650 ha flere vådområder genetableret siden 2018 (delmål 2)	Opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug.	32 ha er genetableret siden 2018	
	15% reduktion i udledning fra husdyr siden 2018 (delmål 3)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	I 2018 blev der udledt 81.145 tons CO ² fra husdyr, mens der i 2020 blev udledt 75.885 tons CO ²	
	15% af husdyrgødningen udnyttes til biogas (delmål 4)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	Kan ikke opgøres	
Persontransport (tema 2) 	25% af bilerne er drevet af el/brint (delmål 5)	Motorregisteret	3,3% af bilerne er drevet af el/brint	
	Ingen stigning i fossile bilers brændstofforbrug (delmål 6)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	I 2018 var CO ² udledningen på 289.000 tons mens det i 2020 var på 210.000 tons. Dog tilskrives faldet COVID-19	
	Alle bybusser og lokalruter er drevet af fossilfrie drivmidler (delmål 7)	Randers Kommunes opgørelse (Veje & Trafik)	Der er, ultimo 2022, ikke nogen busser (bybusser/lokalruter), der er drevet af fossilfrie drivmidler.	
	20% af alle rejser sker på cykel (delmål 8)	Transportvaneundersøgelsen for Randers Kommune	Andelen af rejser, der sker på cykel, var i perioden 2019-2021, 8% (j.f. Transportvaneundersøgelsen). I 2017-2019 var det 9%.	
Energi-forsyning (tema 3) 	Alle kraftvarmeværker er 100% fossilfrie (delmål 9)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	Oversigt over, hvilken type energi hvert kraftvarmeværk bruger p.t.:	
			Værk	Brændsel primær - Spids/reserve-last
			Havndal Fjernvarme	Halm - olie
			Gjerlev Fjernvarmeværk	Halm, sol - olie
			Mejlby Fjernvarme	Varmepumpe - naturgas
			Mellerup kraft/Varmeværk	Halm - naturgas
			Gassum-Hvidsten Kraftvarmeværk	Halm - naturgas
			Værum-Ørum kraftvarmeværk	Træpiller, varmpumpe, sol - naturgas
			Langå Varmeværk	Varmepumpe, sol - naturgas
	Verdo Varme	Biomasse, elkedel – gas, olie		
Alle olie- og naturgasfyr til individuel opvarmning er nedlagt (delmål 10)	Randers Kommunes egen opgørelse (energiregnskab - Bygningsadministrationen)	CO ² -udledningen fra individuel opvarmning er faldet med 31.000 tons i 2018 til 30.000 tons i 2020.		
Der er etableret nok VE-anlæg til, at 70% af energiforbruget dækkes af vedvarende energi (delmål 11)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	VE-andelen var i 2020 ca. 53%		
Ingen stigning i samlet el- og varmførbrug (delmål 12)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	Den individuelle opvarmning er faldet fra 1374 TJ i 2018 til 1.362 TJ i 2020. Den kollektive el- og varmforsyning er		

			også faldet fra 2.890 i 2018 til 2.649 i 2020
Virksomheder (tema 4) 	25% af varebilerne er drevet af el/brint (delmål 14)	Motorregisteret	0,9% af varebilerne er drevet af el/brint
	Lastbilers forbrug af fossilt brændstof uændret (delmål 15)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	Energi til lastbiler i 2018 var 772 TJ, i 2020 var det 567 TJ. Faldet tilskrives dog COVID-19
	60% mindre fossilt brændsel i industrien siden 2018 (delmål 16)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	CO ² -udledningen fra industrien er i 2020 uændret i forhold til 2018 på 45.000 tons.
Bæredygtig levevis (tema 5) 	75% af emballageplasten fra husholdninger indsamles – og heraf genanvendes 70%. Mængden af madaffald fra husholdninger er faldet med 30% siden 2018. 90% af madaffaldet indsamles og genanvendes (delmål 13)	Affaldsdata-basen	30% af emballageplasten fra husholdningerne indsamles, og 64% af emballageplasten fra husholdninger genanvendes. Mængden af madaffald er faldet med 8% fra 2021 til 2022 og 70% af madaffaldet indsamles og genanvendes.
	Genanvendelsesprocenten for husholdningsaffald er 70% (delmål 17)	Affaldsdata-basen	60% af husholdningsaffaldet genanvendes (skøn 2/2-2023)
	Alle børn har kendskab til Verdensmål og ved, hvad klimavenlig adfærd vil sige (delmål 18)	Interview/spørgeskemaundersøgelse foretaget af Randers Kommune hvert 8. år	Interview ikke foretaget i 2022.
	De målgrupper, kommunen vil tiltrække og fastholde, kender Randers' grønne og bæredygtige profil (delmål 19)	Interview/spørgeskemaundersøgelse foretaget af Randers Kommune hvert 8. år	Interview ikke foretaget i 2022.
Kommunen som concern (tema 6) 	75% af kommunens biler er drevet af el/brint (delmål 20A)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	Pr. 31 december 2022 rådede Randers Kommune over i alt 349 person- og varebiler. Heraf kører 13 af bilerne på el. Ingen på brint. Der er igangsat ny udbudsproces, hvor der udbydes 43 elbiler
	Kommunens visiterede personbefordring er 100% drevet af el (delmål 20B)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	Der er p.t. ikke nogen af kommunens kørselsleverandører, der anvender elbiler/elbusser.
	Kommunalt ansattes flyrejser er i størst mulig grad afskaffet (delmål 20C)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	Dette bliver et fokusområde i den kommende indkøbsstrategi/-handleplan (dvs. er ikke implementeret endnu)
	Kommunens forbrug af benzin og diesel er faldet med 80% siden 2018 (delmål 21)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	Samlet set er forbruget af benzin og diesel faldet med 8% fra 2018 til 2022
	10% mindre el- og varmekonsum pr. m ² i kommunen (ekskl. transport) (delmål 22A)	Randers Kommunes egen opgørelse (Energiregnskab - Bygningsadministrationen)	Opgørelsen afventer
	Alle kommunalt ejede olie- og gasfyr nedlagt (delmål 22B)	Randers Kommunes egen opgørelse (Bygningsadministrationen)	Forvaltningen vurderer, at antallet er fossile kedler er reduceret med ca. 20% gennem 2022.
	Alt kommunalt byggeri/renovering med byggebudget over 20 mio. kr. bliver fra 2021 DGNB-certificeret (sølv for renoveringer, guld for nybyggeri) (delmål 23)	Randers Kommunes egen opgørelse (Bygningsadministrationen)	Der har ikke, i 2022, været kommunale bygge-/renoveringsopgaver med budget over 20 mio. kr.
	Over 75% af de kommunale vareindkøb er miljømærkede, økologiske, genbrug (delmål 24)	Randers Kommunes egen opgørelse (kommunens indkøbsanalyse-system - Økonomiafdelingen)	Dette bliver et fokusområde i den kommende indkøbsstrategi/-handleplan (dvs. er ikke implementeret endnu)

PROJEKTER

I denne statusrapport for DK2020-klimaindsatsen er der fokus på status på tiltagene fra Klimaplan 2050 samt nye aktiviteter, der er igangsat.

På de næste sider er der en gennemgang af alle indsatserne i Klimaplan 2050:

- Er projektet afsluttet? (4 projekter)
- Er det overgået til løbende indsats? (11 indsats)
- Er projektet i gang? (28 indsats)
- Er projektet udskudt? (10 indsats)

PROJEKTOVERSIGT

Nedenstående er to tabeller, som er en oversigt over status på projekterne. Tabel 1 giver et overblik over, hvilke projekter som er afsluttede, udskudte eller implementeret til løbende drift. Tabel 2 giver et overblik over, hvilke projekter der er i gang. Projekter 'i gang' er yderligere inddelte i 'Fuldførte', 'Forløber planmæssigt', eller 'Delvist forsinket/forsinket'. Disse tre kategorier er opdelt efter, hvor langt projekterne er i forhold til deres aktiviteter, som er udarbejdet for hvert enkelt projekt. Aktiviteterne for hvert projekt fremgår under afsnittet 'Projekter i gang' side 17-63.

Der er mulighed for at trykke på det enkelte projekt i oversigten og komme direkte ned til en uddybende beskrivelse af projektet.

Tabel 1: Projekter, som er afsluttede, udskudte eller implementeret til løbende indsats

Afsluttede projekter	8A: Facilitering af, at virksomheder og boligforeninger går sammen om udbud på opsætning af private ladestandere, der gøres offentligt tilgængelige	9A: Udarbejdelse af parkeringsstrategi	10B: Forsøgsordning med kommunale /private delebiler	27A-1: Bæredygtighed i tilskudsordninger på fritidsområdet	
Udskudte projekter	10A: Dialog om samkørsel/delebiler og kampagner	11A+B: Omstilling af bybusser og lokalruter til fossile drivmidler	16B: Information og uvildig rådgivning om alternativer til olie- og gasfyr	21A: Dialog, facilitering og planlægning til fremme af vejgods-transportens omstilling	22B: Fremme af ressourceudveksling/industriel symbiose gennem kontakt og facilitering
	26A: Afsøge og udfolde muligheder for at dele maskiner, ressourcer og funktioner	27B: Kommunale bonus-tilskud til foreninger, der fremmer den grønne bevægelse	31A+B: Krav om emissionsfri personbefordring i udbud	35C: Fremme energirigtig adfærd i de kommunale institutioner	36B-2: Klima-konkurrenceparametre ved anlæg
Overgået til løbende indsats	10C: Infrastrukturplanens tiltag for at fremme kollektiv trafik og cyklisme samt optimere trafikken	15A+B: Lokale aftaler om genanvendelse af plast- og madaffald + krav til indsamling og genanvendelse af plast- og madaffald i udbud	19A: Erhvervsnetværk og arrangementer med fokus på bæredygtighed	20A: Kompetenceudviklingscenter ved møbelcirklen	23A+B,26B: Informationskampagner, rådgivning og samarbejder, udbrede kendskabet til kommunale tiltag og samle/synliggøre grønne borgerkræfter
	24B: Eksperimenterende områder for bæredygtighed i flodbyen Randers	26C: Affalds- og ressourceplanens tiltag	34B: Samarbejde om etablering af fjernvarme ved kommunalt nybyg	37A-2,38B: Ændret indkøbspraksis/-adfærd i Randers kommune	40A: Ledelses-information, vidensdeling, uddannelse og kommunikation
	24A: Bæredygtighed i kommune- og lokalplanlægning, med fokus på rammer for bæredygtighed				

Tabel 2: Projekter i gang

Fuldførte	3A: Vådområde-strategi og -handleplan				
Forløber planmæssigt	1A+B, 2A, 3B: Klimapartnerskab og styrket klimadialog med landbruget	4A+B+C: Skovrejsnings-strategi- og handleplan for forøgelse af skovareal	4B+C,5A+B,6A+B: Samarbejde og hjælp til privat skovrejsning, indsats for kommunal skovrejsning og etablering af skovpulje	7A,8B: Strategi og handleplan for offentligt tilgængelig elladeinfrastruktur, udbud og opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere	12A,14A,16A,17A: Udarbejdelse af varmeplan
	13A: Fremme omstilling af kraftvarmeværkerne via dialog, samarbejde og facilitering	18A+B: Energistrategi 2030 og handleplan, for kommunen som geografisk område	19C: Klimaservice og styrket dialog med virksomheder om grøn omstilling	22A: Videreudvikling af Randers ressourcer	27C: Bæredygtig idræt i Randers - BIIR
	28A-1: Kompetence-udvikling af bæredygtighedsaktører på alle kommunens folkeskoler	28A-2: Bæredygtig dannelse på dagtilbuds-området	30A+B,32A,33A,37A-1,38A: Strategi og handleplan for bæredygtig indkøb i Randers kommune (som koncern)	30C: Udfasning af fossile specialmaskiner i kommunen som koncern	32B: Reduceret og klimavenlig pleje af kommunens grønne arealer
	34A: Udskiftnings-plan og løbende udskiftning af kommunens egne olie- og gaskedler	35A: Energi-strategi og –handleplan for kommunens energiforbrug og –produktion (som koncern)	36A: DGNB-certificering af kommunale byggeprojekter med byggebudget over 20 mio	36B-1: Klimakonkurrenceparametre og livscyklusanalyse ved kommunalt byggeri og renovering/vedligehold med budget under 20 mio.	39A: Mad- og måltidsstrategi og handleplan, for Randers kommune som koncern
Delvist forsinket/ Forsinket	27A-2: Tilskud til bæredygtige projekter i ikke-folkeoplysende foreninger	22C: Udvikling af Randers makerspace	25A: Bæredygtige, deleøkonomiske og fællesskabende boformer		
	20B: Samarbejde om koordineret indsats for bæredygtigheds-opkvalificering og jobskabelse Forsinket	23C: Fokus på bæredygtighed til Randers festuge Forsinket	29A: Grønne budskaber i bosætningsindsatsen Forsinket	25B: Bæredygtig ejendomsstrategi og –handleplan (for kommunale ejendomme) Forsinket	

AFSLUTTEDE PROJEKTER

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

Afsluttet i '22:

8A. FACILITERING AF, AT VIRKSOMHEDER OG BOLIGFORENINGER GÅR SAMMEN OM UDBUD PÅ OPSÆTNING AF PRIVATE LADESTANDERE, DER GØRES OFFENTLIGT TILGÆNGELIGE

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

Afsluttet i '22:

9A. UDARBEJDELSE AF PARKERINGSSTRATEGI

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

Afsluttet i '22:

10B. FORSØGSORDNING MED KOMMUNALE/PRIVATE DELEBILER

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

En evaluering af brugen af de to Tadaa-delebiler, som Randers Kommune har anskaffet (og som borgerne kan bruge efter åbningstid) viser:

Tadaa-delebilerne blev i gennemsnit booket 1,3 gange pr. bil pr. dag, i 2022. Bilerne har i gennemsnit kørt 1.577 km om måneden tilsammen, eller 52 km om dagen. Belægningsgraden på bilerne var i gennemsnit 68%.

Afdelingerne Affald & Genbrug, Natur, Miljø & Landbrug, Plan, By & Natur samt Veje & Trafik er de afdelinger, der oftest har booket bilerne. Disse afdelinger har alle benyttet bilerne minimum 70 gange i 2022.

De kommunalt ansattes brug af bilerne har sparet kommunen 66.237 kr. i kørepenge i 2022. Dette har samtidig givet en besparelse på 2.214 kg. CO₂.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

Afsluttet i '22:

27A-1. BÆREDYGTIGHED I TILSKUDSORDNINGER PÅ FRITIDSOMRÅDET

Projektet er afsluttet ultimo 2022, og bæredygtighed er nu integreret i tilskudsordninger på fritidsområdet, godkendt af Folkeoplysningsudvalget samt sundheds-, idræts- og kulturudvalget. Facilitetsstrategien er opdateret i forhold til bæredygtighed. Kriterier i relevante tilskudsmuligheder er tilrettet i forhold til bæredygtighed, når det gælder: Breddeidrætsmidler til udstyr (bæredygtighed og deleøkonomi er skrevet ind), anlægsmidler til klubhuse og idrætsfaciliteter (via facilitetskonferencen i april 2022). Obs: Mht. opdatering af udviklingspuljen, så tages denne først op til ny vurdering i forbindelse med implementering af en kommende ny fritids- og idrætspolitik.

DIF og KL har tilkendegivet, at de ønsker, at Kultur og Fritid på en konference fortæller om, hvordan man arbejder med bæredygtighed på foreningsområdet. Et konsulentfirma har kontaktet Kultur og Fritid med henblik på at få inspiration fra Randers Kommune. De arbejder for en af landets største kommuner i forhold til klima- og bæredygtighed og kommunen har hørt om vores nye princip om deleøkonomi.

Se tildelingskriterierne her: kortlink.dk/2hp8p.

TILTAG OVERGÅET TIL LØBENDE INDSATS

Følgende tiltag er i gang som løbende, tidsbegrænsede indsatser. Det vil sige, at de nu er blevet implementeret som en del af driften, med tildelte personaleressourcer:

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

Overgået til løbende indsats i '22:

10C. INFRASTRUKTURPLANENS TILTAG FOR AT FREMME KOLLEKTIV TRAFIK OG CYKLISME SAMT OPTIMERE TRAFIKKEN

Info: Infrastrukturplanen blev vedtaget af Byrådet 26/4 2021. Planen udpeger de vigtigste udfordringer i prioriteret rækkefølge, for mobiliteten i Randers Kommune, og hvordan de løses. Planen indeholder initiativer for bl.a. cykler og den kollektive trafik, samt for trafikoptimering.

De konkrete projekter kan ses i infrastrukturplanen og det tilhørende projektkatalog. Se her: <https://www.randers.dk/media/30748/infrastrukturplan-randers.pdf>.

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

Overgået til løbende indsats i '22:

19A. ERHVERVSNETVÆRK OG ARRANGEMENTER MED FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Et 'Affalds- og miljønetværk' er etableret, med 8 virksomheder p.t. (men det vokser). Virksomhederne har mødtes to gange i 2022, men fortsætter med at mødes fire gange årligt. Det har været givtige møder med gode snakke, hvor kendskabet til hinanden er højnet, muligheder og potentialer for flere samarbejder bliver opdaget og vigtige snakke om fælles udfordringer med høje afgifter, være en støjende og støvende virksomhed mv. Netværket kan betragtes som værende i drift.

Bæredygtighed er løbende blevet en del af dialogen i netværket 'Plastforum', hvor blandt andet overskudsvarme har været et stort tema.

Virksomhederne har udtrykt ønske om at være med i nyt projekt 'Beyond Waste' omkring cirkulære loops med fokus på genanvendeligt plast. Der er fundet 2.8 millioner til projektet. Endelig tilsagn udestår (Michael Damm, leder af Natur, Miljø og Landbrug, er projektejer for dette nye projekt, Helle Hellesøe, erhvervskonsulent, er projektleder).

Der er i 2022 afholdt følgende arrangementer, når det gælder fyraftensmøder/temamøder: Klimaregnskaber (40 deltagere). Klimakommunikation - greenwashing/greenhushing (34 deltagere). Overskudsvarme (22 deltagere). Jordflytningsmøde med dialog omkring grøn omstilling (12 deltagere). Solceller og ladestandere (39 deltagere).

Dvs. knap 150 deltagere i alt på diverse arrangementer – hertil masser af individuelle virksomhedsbesøg. Aktiviteterne fortsætter løbende.

Overgået til løbende indsats i '22:

20A. KOMPETENCEUDVIKLINGSCENTER V. MØBELCIRKLEN

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Projektet er overgået til løbende indsats/drift, idet alle de mål og aktiviteter, der blev opstillet i statusrapport 1, er nået (med undtagelse af målet om, at 10% af kursisterne har fået udarbejdet en grøn kompetenceprofil).

Kompetenceudviklingscenteret ved Randers Kommunes Møbelcirkel klæder ledige på med grønne kompetencer, så de i højere grad end nu kan komme i betragtning til nuværende og fremtidige klimajobs i private og offentlige virksomheder. Indsatsen er finansieret gennem den kommunale beskæftigelsesindsats. Der samarbejdes bl.a. med virksomhederne beliggende i Verdensmålshuset og JCREs virksomhedsrettede netværk.

For 2022 er status: 41,18 % af kursisterne har efterfølgende fået lønnede timer ('klimajobs'). 17,6 % er påbegyndt AMU-Forløb. Afslutningsårsagen på de resterende kursister fordeler sig på følgende kategorier: Afklaret til fleksjob og førtidspension, påbegyndt virksomhedspraktik med henblik på lønnede timer, sygdom og få kursister grundet manglende mødestabilitet.

I løbet af det seneste år er der afholdt møder og oplæg samt lavet interview i forbindelse med bæredygtig opkvalificering. Fx: Ledermentor – Borups Service – ingen kan alt – alle kan noget! Netværksmøde for ERFA gruppe afholdt på Møbelcirklen med oplæg herfra (netværk Randers). Møde med KL vedr. Møbelcirklen – interview til inspirationskatalog. Deltagelse på verdensmålsfestival i Randers. Oplæg om Møbelcirklen på VIA University College. Arbejdskraftskonference med fokus på unge udsatte. Oplæg for Odense kommune – teams. Oplæg for bæredygtighedsnetværk (15 kommuner (indkøb og udbud)). Oplæg for bæredygtighedsnetværk. Ledermentor netværket – Besøg i møbelcirklen – Grønne kompetencer.

Det har ikke været muligt at udarbejde en grøn kompetenceprofil på 100% af kursisterne, da få kursister har haft fravær, i så stort et omfang, at det ikke har været muligt, at klæde dem på med reelle kompetencer.

Vi har i løbet af året afprøvet forskellige metoder i forbindelse med tilpasning af kompetenceudviklingen til den brede målgruppe. Med nedenstående fordeling klædes de ledige på, så de bliver aktive grønne spillere på det lokale arbejdsmarked:

Cirkulær forretningsforståelse: Igennem praksisnære driftsopgaver og en indsigt/undervisning i cirkulær økonomi bliver den enkelte kursist klædt på til at spotte og udarbejde bæredygtige løsninger. Her tages udgangspunkt i den enkeltes kompetencer og evner, hvorfor opkvalificeringen tilrettelægges således, at den enkeltes individuelle behov bliver imødekommet for både personlig og faglig udvikling.

Udvikling af grønne kompetencer: Fremadrettet arbejdes der målrettet med at give den ledige både formelle og uformelle grønne kompetencer via en kombination af AMU-Kurser og individuelle udviklingsprojekter med udgangspunkt i bæredygtighed og FN's 17 verdensmål.

Tilegnelse af nye jobsøgningsstrategier: Med viden om bæredygtig service og produktion samt nyt mod på at søge CSR/klimajobs hos de lokale virksomheder tilpasses kandidatens jobsøgningsstrategier til relevante brancher og opgavetyper. Her får den enkelte én-til-én sparring af Møbelcirkelens kompetenceudviklingsansvarlige, og der samarbejdes med Jobcenterets Rekrutteringsteam i forbindelse med direkte jobsøgning. Ligeledes prioriteres der virksomhedsbesøg og jobdater mv.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

Overgået til løbende indsats i '22:

15A+B. LOKALE AFTALER OM GENANVENDELSE AF PLAST- OG MADAFFALD + KRAV TIL INDSAMLING OG GENANVENDELSE AF PLAST- OG MADAFFALD I UDBUD

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Se i øvrigt den nye Ressource og Affaldsplan 2027, der blev vedtaget af byrådet d. 5/12 '22: [Randers Ressource- og Affaldsplan 2027](#)

Overgået til løbende indsats i '22:

23A+B, 26B. INFORMATIONSKAMPAGNER, RÅDGIVNING OG SAMARBEJDER, UDBREDE KENDSKABET TIL KOMMUNALE TILTAG OG SAMLE/SYNLIGGØRE GRØNNE BORGERKRÆFTER

Randers Kommune har etableret et tværgående Klimasekretariat i 2022. Foruden en leder af Klimasekretariatet er der tilknyttet 5-6 medarbejdere på deltid, i en matrixorganisering. Sekretariatets opgave er bl.a. at informere, vejlede/henvise videre, og samarbejde – herunder at gøde jorden for forpligtende partnerskaber og netværksdannelse på klimaområdet.

På siden www.klimaliga.dk, som løbende udbygges, bringes der informationer og cases fra både kommunens egen indsats og fra indsatser i forenings- og erhvervslivet, og kommunen synliggør de grønne borgerkræfter. I 2022 blev der desuden lanceret et nyhedsbrev, 'Nyt om Klima- og Bæredygtighedsindsatsen'.

I 2022 inviterede bæredygtighedsudvalget borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og foreningsliv til bæredygtighedskonference, og ca. 150 deltog. På programmet var Connie Hedegaard, der gav råd til den grønne omstilling, samt en partnerskabsworkshop – faciliteret af Klimasekretariatet - hvor der blev skabt bånd for handling. På dagen blev en partnerskabsaftale mellem forsyningselskabet VERDO og Randers Kommune indgået.

Klimasekretariatet får løbende henvendelser, og guider videre til de rette specialister. Samtidig rykker Klimasekretariatet ud og holder oplæg i bl.a. erhvervsfora, på uddannelsesinstitutioner og i netværk. Endelig bistår Klimasekretariatet alle fagforvaltninger, når der udarbejdes pressemeddelelser – i samarbejde med Kommunikationsafdelingen.

Overgået til løbende indsats i '22:

24A. BÆREDYGTIGHED I KOMMUNE- OG LOKALPLANLÆGNING, MED FOKUS PÅ RAMMER FOR BÆREDYGTIGHED

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Sådan går det p.t.: Der er løbende fokus på at sikre – og arbejde for – bæredygtighed i planlægningen, så kommuneplanen og lokalplanerne understøtter bæredygtige tiltag. Det gøres på tværs af forvaltninger i Randers Kommune, og sammen med bygherrer og investorer, Vandmiljø Randers, VERDO m.fl.

Fraselager (skabeloner/tekstforslag til lokalplaner) opdateres løbende, efterhånden som der opbygges erfaringer og hjemmel med muligheder, så der indgår bestemmelser, der kan være med til at understøtte bæredygtige tiltag. Eksempler fra aktuelle lokalplaner:

- Facadesten skal fremstå i genanvendte røde teglen eller blødstrogede røde mursten med en rustik overflade med forskelligartede strukturer.
- Der kan opsættes solceller, solfangere o. lign. anlæg, såfremt disse udføres som en del af bygningen og indgår naturligt i bygningens samlede arkitektoniske udtryk.
- Der kan indenfor lokalplanens rekreative grønne kiler etableres anlæg til håndtering af regnvand der bidrager med rekreative værdier.

Mulighederne for at implementere bæredygtige tiltag i projekterne undersøges løbende i dialog med bygherre, og muligheden for DGNB-certificering af byområder understøttes i forbindelse med planlægningen, hvor det er hensigtsmæssigt. Der arbejdes på at påvirke lovgivningsprocesser i bæredygtig retning, derudover, deltages der i tværkommunale netværk, faglige arrangementer og videndeler for at sikre fælles grundlag. Samtidig uddannes/opkvalificeres medarbejdere inden for bæredygtighed. Ved lokalplanlægning i Flodbyen indhentes input til bæredygtighed fra bæredygtighedsudvalget for at fastholde fokus på den vigtige dagsorden.

Overgået til løbende indsats i '22:

24B. EKSPERIMENTERENDE OMRÅDER FOR BÆREDYGTIGHED I FLODBYEN RANDERS

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Arbejdet foregår dels som et kommunalt spor, dels gennem et arealudviklingsselskab for Flodbyens etape 1 og 2, som ejes af Randers Kommune og AP Pension. Arealudviklingsselskabet blev etableret i 2022 og har lavet forarbejderne til en lokalplan for det første delområde i etape 1 (Brotoften). AP Pension certificerer alle deres bygninger med Svanemærket. Det drejer sig om 25-50 % af byggerierne i etape 1 og 2. Når de øvrige byggefelter sælges til udviklere/investorer, stilles der krav om en anerkendt certificering, som kan understøtte, at arealerne samlet set kan opnå den DGNB-certificering, som arealudviklingsselskabet gennemfører.

Etape 0 (Randers Kommune): Justesens Plæne, Trønholmen, Flodlejet, Klimabroen.

Flodlejet – klimasikring, flodbad og byrum på Bolværksgrunden – etableres i samarbejde mellem Randers Kommune og Realdania. Målet er at gennemføre en livscyklusanalyse af anlægget og at gennemføre en DGNB-certificering af det samlede delområde (Bolværksgrunden og busterminalen). Arealudviklingsselskabet står for at gennemføre DGNB-certificeringen. I forbindelse med Justesens Plæne er der prioriteret bæredygtige materialer som sten, frem for beton. Der finder udbud sted i foråret 2023, hvorefter anlægget forventes etableret fra efteråret 2023 til 2024. I forbindelse med Klimabroen har der i december været afholdt en bæredygtighedsskole, som COWI inviterede til. Trønholmen er endnu ikke påbegyndt, men vil eventuelt blive tænkt sammen med Flodlejet-projektet.

Etape 1 (arealudviklingsselskabet): Brotoften, Bolværksgrunden, arealer omkring busterminalen

Arealudviklingsselskabet gennemfører DGNB-certificeringer på bydelsniveau. I det første delområde (Brotoften) arbejdes efter DGNB Guld, mens ambitionen for delområdet Bolværksgrunden og busterminalen indtil videre er DGNB Platin. I alle delområder er fokus på bevægelsesforbindelser for bløde trafikanter. På Brotoften arbejdes f.eks. med en prioriteret cykelforbindelse fra Århusvej til Den Blå Bro.

Overgået til løbende indsats i '22:

26C. AFFALDS- OG RESSOURCEPLANENS TILTAG

Se tiltagene beskrevet i den nye Ressource og Affaldsplan 2027, der blev vedtaget af byrådet d. 5/12 '22: [Randers Ressource- og Affaldsplan 2027](#)

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6)

Overgået til løbende indsats i '22:

34B. SAMARBEJDE OM ETABLERING AF FJERNVARME VED KOMMUNALT NYBYG

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Plan er i dialog med Bygningsadministrationen. Her afklares muligheder for tilslutning af både nye og eksisterende kommunale bygninger til fjernvarme. Derudover, tages der kontakt til forsyningerne i processen.

Overgået til løbende indsats i '22:

37A-2, 38B. ÆNDRET INDKØSPRAKSIS/-ADFÆRD I RANDERS KOMMUNE (SOM KONCERN)

Der arbejdes løbende på at sikre ændret praksis/adfærd, når det gælder indkøb, hvorved der skabes grundlag for, at miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter tilsammen udgør mere end 75 % af kommunens vareindkøb i 2030. Dette involverer også et fokus på, at andelen af varer, der er købt uden for indkøbsaftalerne, sænkes.

Indsatsen tilpasses, når strategi og handleplan for bæredygtige indkøb er færdiggjort. Der er i indsatsen fokus på, at kommunens indkøbere har kendskab til målsætningen om, at 75% af kommunens vareindkøb skal være bæredygtige, og at de har indblik i og værktøjer til at indkøbe bæredygtigt (hvilket også inkluderer at indkøbe mindre, og at afklare, om behov kan opfyldes på en anden måde). En del af indsatsen går også på at nedbringe andelen af varer købt uden for kommunens indkøbsaftaler.

Forventede aktiviteter inkluderer: Definition og afgrænsning af bæredygtighed i relation til kommunens vareindkøb. Identifikation og gennemgang af udvalgte varegrupper. Planlægning for sortimentstilpasning med afsæt i de enkelte kontraktors kontraktvilkår, herunder genudbudstidspunkter. Udarbejdelse og gennemførelse af kommunikations- og implementeringsplan (som skal sikre kendskab, indblik og værktøjer + nedbringe andelen af varer købt uden for kommunens indkøbsaftaler til et minimum).

Overgået til løbende indsats i '22:

40A. LEDELSESINFORMATION, VIDENDELING, UDDANNELSE OG KOMMUNIKATION

Klimasekretariatet – en tværgående enhed, som Randers Kommune har etableret i 2022 – har ansvaret for ledelsesinformation, videndeling, uddannelse og intern kommunikation, når det gælder klimaindsatsen. Klimasekretariatet deltager b.la. i betjening af §17.4 udvalget for bæredygtighed, i tæt samspil med udvalgssekretæren. Derudover betjenes andre fagudvalg ad hoc.

Klimasekretariatet har samlet 'Klimaagenterne' – som er klimaindsatsens projektledere og andre nøglepersoner, der er involveret i klimaindsatsen - til to workshops i 2022. Her har der været fokus på klimaprojekterne, projektledelse, fundraising og partnerskaber. Ledere, der er involveret i klimaindsatsen (særligt projekterjerne) har også været samlet i 2022. Her var der fokus på at skabe optimale rammer for klimaprojekterne.

Nyhedsbrevet 'Nyt om Klima- og Bæredygtighedsindsatsen', som udgives af Klimasekretariatet, udsendes til klimaagenterne og relevante ledere, samt direktionen (der er styregruppe for klimaindsatsen), bæredygtighedsudvalg og byråd.

I 2022 er der blevet igangsat et tværgående klimadataprojekt, som ledes af Økonomiafdelingen med Klimasekretariatet som partner. Målet er, at udvalgte data formidles på en digital platform, der kan tilgås både internt i organisationen (som ledelsværktøj) og eksternt – som en afrapportering på, hvordan det går med klimaindsatsen og CO₂-udledningen i Randers Kommune (som concern – og som geografi).

PROJEKTER I GANG

NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1)

PROJEKT I GANG:

1A+B, 2A, 3B. KLIMAPARTNERSKAB OG STYRKET KLIMADIALOG MED LANDBRUGET

Fra Klimaplan 2050:

1 ETABLERING OG FACILITERING AF TVÆRGÅENDE LANDBRUGS-TASK FORCE:

- 1A. Etablering/opstart af tværgående landbrugs-task force
- 1B. Facilitering af landbrugs-task forcen og fælles udvikling af tiltag

2 DIALOG MED LANDBRUG OM GRØN OMSTILLING:

- 2A. Screening og dialog med landbrug ved miljøgodkendelser/tilsyn

3 VÅDOMRÅDESTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR AT GENETABLERE VÅDOMRÅDER:

- 3B. Proaktiv dialog med landbrug/lodsejere, udvikling af projekter

Formål: At sikre, at landbruget og Randers Kommune understøtter hinanden gensidigt i den grønne omstilling, med fælles mål om at nå 70% reduktion af drivhusgasudledningerne senest i 2030. Via Klimapartnerskabet udvikles tiltag med udgangspunkt i de enkelte landbrugsbedrifters muligheder, udfordringer og behov. Projektet skal også styrke klimadialogen med landbrugsbedrifterne, bl.a. i forbindelse med miljøgodkendelser og tilsyn. Det skal fx. øge landbrugenes fokus på skovrejsning, genetablering af vådområder, biogas, energioptimeringer og nye teknologier, og lede til igangsætning af konkrete projekter.

En strategi og handleplan for genetablering af vådområder udvikles som en integreret del af klimapartnerskabet.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: -

Involverede samarbejdspartnere: Fx VELAS, Kronjyllands Landboforening, Djurslands Landboforening, AGRI Nord, Jægerforbundet, Friluftsrådet, Sportsfiskerforbundet, VERDO, Klimaskovfonden, Growing Trees Network Foundation.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Partnerskabets formål er formuleret (forår/sommer 2022)	x		
• Officiel "Skriv under på partnerskabet-dag" afholdt (Ultimo 2022)			x
• Fælles tiltag i klimapartnerskabet er udviklet (bl.a. på baggrund af erfaringer med grønne udviklingsplaner for landbrugsbedrifterne) (løbende)		x	
• Klimapartnerskabet i drift (ultimo 2022)	x		
• Landbrug er informeret om muligheden for at lave en Grøn Udviklingsplan (løbende, efter at indholdet i en Grøn Udviklingsplan er defineret)			x
• Grønne Udviklingsplaner for 5 udvalgte landbrug er udarbejdet i løbet af '22 (pilotprojekt)			x
• Grønne Udviklingsplaner er udarbejdet for alle kommunens største landbrug (på sigt)			x
• Styrket klimadialog med landbrug i drift (forventes primo '24).		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Opstartsmøde klimapartnerskab (forår 2022).	x		
• Møde om partnerskabets formål		x	

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Samarbejde om udvikling af indhold i "Grøn Udviklingsplan" til bedrifterne, der skal danne ramme om udvikling af en grøn forretningsplan (april/maj '22). 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Afdække muligheder, udfordringer og behov gennem erfaringer med Grønne Udviklingsplaner for landbrugene, hvilket vil danne basis for udvikling af fælles tiltag i klimapartnerskabet 		x	
<ul style="list-style-type: none"> At 'hverve' deltagere til at udarbejde en Grøn Udviklingsplan, gennem dialog ved miljøtilsyn/godkendelser (Grøn Udviklingsplan skal omfatte udviklingsscenerier, hvor udtagning af jord (skovrejsning, etablering af vådområder/naturområder), energi/biomasse og klimatjek indgår). 			x
<ul style="list-style-type: none"> At høste viden om muligheder, udfordringer og behov gennem erfaringerne med udarbejdelse af Grønne Udviklingsplaner, og formidle det til et etableret Klimapartnerskab, så det kan danne basis for tiltag der hjælper landbrugene med den grønne omstilling 			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> At der er udviklet et stærkt klimapartnerskab med landbrugsaktører, hvorigennem der udvikles tiltag, der skal bidrage til at sænke CO₂-udledningen fra landbruget (opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug). 	Igangsat
<ul style="list-style-type: none"> Konstateret efterspørgsel på udarbejdelse af Grønne Udviklingsplaner (opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug). 	Forsinket
<ul style="list-style-type: none"> Antal Grønne Udviklingsplaner udarbejdet (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug). 	Ingen

Bemærkninger vedr. projektet:

Næste styregruppemøde (marts 23): Landbrugets rolle i Randers Kommunes energistrategi.
--

PROJEKT I GANG:

3A. VÅDOMRÅDESTRATEGI OG –HANDLEPLAN

Fra Klimaplan 2050:

3 VÅDOMRÅDESTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR AT GENETABLERE VÅDOMRÅDER:
3A. Udarbejdelse af vådområdestrategi/-plan

Formål: At vise vejen til, hvordan Klimaplanens mål om at etablere 650 ha ekstra vådområder frem til 2030 nås, med fokus på synergier og dermed flere potentielle støttemuligheder for indsatsen.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Klimaskovfonden, statslige vådområde- og lavbundsmidler m.fl.

Involverede samarbejdspartnere: Landbrugsorganisationer (VELAS). Der arbejdes på at udvide gruppen af organisationer.

Hvilke temaer er omfattet: Vådområder i Randers Kommune, herunder kulstofrige lavbundsjord. Klimasamarbejde med landbrugsorganisationerne. Data for fremdrift i indsatsen (udvikling af et GIS-lag/opdeling, så der let kan skabes et overblik over fremdrift i antal ha genskabt vådområde). Afdækning af mulighederne for VE-anlæg i forbindelse med vådområder.

Hvad er ikke omfattet: Det undersøges, om der er en klimamæssig effekt ved et vådområde på alm. mineraljord kontra en dyrket mark, og derpå afgøres det, om vådområder her indgår i strategien.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Strategi udarbejdet (forventet ultimo 2022)			x
• Handleplan udarbejdet (forventet ultimo 2022)			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Møder om bl.a. vådområder afholdt med landbrugsorganisationerne og evt. samarbejdspartnere	X*		
• Indgåelse af klimasamarbejde med landbrugsorganisationerne, med vådområder som ét af temaerne	X*		
• Mulighederne for VE-anlæg i forbindelse med vådområder er afdækket	X**		
• Der er udviklet et SGIS-lag/opdeling, så der let kan skabes et overblik over fremdrift i antal ha genskabt vådområder (data)	X*		

*) Fortsat under udvikling.

**) Forsøges tænkes ind i hvert enkelt tiltag.

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Øget fokus på genskabelse af vådområder (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug).	Der er øget fokus
• Antal ha genskabte vådområder siden 2018 (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug).	Ultimo 2022: 35 ha genskabte vådområder siden 2018.

Bemærkninger vedr. projektet:

Der er udarbejdet klimasamarbejdsaftaler med landbrugsorganisation (VELAS), hvor vådområder indgår som et element. Der er etableret en praksis, hvor en landbrugskonsulent anvendes til det første møde i et potentielt vådområde, forud for en egentlig forundersøgelse.

Udarbejdelse af strategi og handleplan for vådområder indgår fremover som en integreret del af klimapartnerskabet (indsats 1A+B, 2A, 3B).

PROJEKT I GANG:

4A+B+C. SKOVREJSNINGSSTRATEGI- OG HANDLEPLAN FOR FORØGELSE AF SKOVAREAL

Fra Klimaplan 2050:

4 SKOVSTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR SKOVREJSNING:

- 4A. Udarbejdelse af skovstrategi/-handleplan
- 4B. Kampagner, rådgivning og hjælp
- 4C. Samarbejde med vandværker og andre virksomheder

Formål: Vise vejen til at nå målet om at rejse 9000 ha mere skov, og særligt sætte fokus på, hvordan målet med 3000 ha mere skov inden år 2030 nås.

Involverede samarbejdspartnere: Repræsentanter fra Naturstyrelsen, vandværker, Vandmiljø Randers, Danmarks Naturfredningsforening, Randers Regnskov, Hededanmark, Skovdyrkerne, Growing Trees Network, Borgerforeninger, Verdo, Landboforening Kronjylland og Erhverv Randers.

Hvilke temaer er omfattet: Hvor meget skov. Hvorfor skovrejsning. Kommunal, statslig og privat skov. Skov i lokalplaner. Skovens formål: biodiversitet, rekreative formål, drikkevand, klimahensyn – prioriteringen mellem formålene i skovene.

Strategi for forøgelse af skov: Hvordan Randers Kommune vil arbejde med skovrejsning, herunder i samarbejde med eksterne interessenter. Sammenhæng med/prioriteringer af klima vs. biodiversitet og rekreative formål.

Hvad er ikke omfattet: Eksisterende skov.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Strategi udarbejdet (forventet medio 2023)		x	
• Handleplan udarbejdes efter strategien, som vedtages medio 2023.			X*

*) Udarbejdes efter strategien.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Kommunekaravanen til Verdensmålsfestivalen - dialog med interessenter (29/4 '22).	x		
• "Alt tæller"-kampagne for haveejere skal skabe tilslutning blandt befolkningen.			x
• Kommunikationsplan: hjemmeside med status + tips, f.eks. randers.dk/klimaskov.			x
• Der afholdes tre møder med eksterne samarbejdspartnere: 1. møde blev afholdt september 2022, 2. møde blev afholdt i februar 2023, 3. møde forventes afholdt medio 2023.		x	
• Etablering af følgegrupper, dialog med rådgivere, fx. VELAS, Landboforening Kronjylland, involvering af samarbejdspartnere i kommunal skovfond, f.eks. Coop, Salling Group m.fl.		x	
• Etablering af kommunal følgegruppe, fx skoler, erhverv, indkøb, jura, jordopkøb.		X*	
• Beregninger for bundet CO2 i skov			x

*) Indgår i etableret skovforening

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Skovareal øget med 3000 ha i 2030 (opgøres af Grønne Bestillere) 	Der er givet tilladelser til skovrejsning på samlet: 125,89 ha* siden ultimo 2018.
<ul style="list-style-type: none"> • 15% af ny skov er rejst på kommunale arealer, svarende til 450 ha, i 2030 (opgøres af Grønne Bestillere) 	Der er rejst 32,26 ha kommunal skov siden ultimo 2018.

*) *nye skovrejsninger fremgår ikke nødvendigvis af kort endnu, hverken som fredskov eller som grøn flade på oversigtskort. Derfor er tilladelser til skovrejsning umiddelbart den bedste indikation p.t.

Bemærkninger vedr. projektet:

Planlagt kampagne for haveejere er udgået – i stedet sikres fokus på vigtigheden af skovrejsning ved at være til stede til arrangementer, fx Verdensmålsfestivalen og Randers Festuge stand, hvorfra træer blev delt ud til haveejere, og der blev informeret om skovrejsning. Borgere er dertil blevet involveret ved en konkurrence om navngivning af kommunens to første klimaskove i hhv. Langå og Over Hornbæk. Til første spadestik for klimaskovene blev lokale skoleklasser, borgere mv. inviteret med til at plante træer. Arrangementerne har alle samme formål som kampagnen, nemlig at skabe fokus på skovrejsning blandt borgerne, og skovens mange værdier. Der påtænkes også at være synlige med skovrejsning i lokaler i midtbyen.

Vedrørende kommunikationsplanen: Der er ikke oprettet en hjemmeside endnu, men det er planen, at der skal oprettes en hjemmeside, hvor man kan holde sig opdateret på skovrejsningen i Randers Kommune og finde nyttig information om skovrejsning. Dette er også del af strategien.

Vedrørende beregninger: Der arbejdes på valide arealopgørelser for skovrejsning siden ultimo 2018.

PROJEKT I GANG:

4B+C, 5A+B, 6A+B. SAMARBEJDE OG HJÆLP TIL PRIVAT SKOVREJSNING, INDSATS FOR KOMMUNAL SKOVREJSNING OG ETABLERING AF SKOVPULJE

Fra Klimaplan 2050:

4 SKOVSTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR SKOVREJSNING:

4B. Kampagner, rådgivning og hjælp

4C. Samarbejde med vandværker og andre virksomheder

5 ETABLERING AF SKOVPULJE OG FINANSIERING AF PRIVAT SKOVREJSNING:

5A. Etablering af kommunal skovpulje

5B. Drift af skovpulje, midler tildeles årligt

6 KLIMAKOMPENSATIONSORDNING TIL FINANSIERING AF KOMMUNAL SKOV:

6A. Udvikling/lancering af klimakompensationsordning

6B. Drift af klimakompensationsordning

Formål: At bidrage til, at der bliver rejst mest muligt skov i Randers Kommune. Når det gælder skovpuljen, så er formålet at rejse - og uddele - midler til privat og kommunal skovrejsning, herunder kommunens køb af jord til kommunal skov, samt at etablere en "klimakompensationsordning", der gør det muligt for fx. virksomheder at bidrage med medfinansiering af kommunens køb af jord til skovrejsning.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Klimaskovfonden

Involverede samarbejdspartnere: VERDO A/S, samt andre (forhandlinger/møder er i gang).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Der er knyttet bånd og lavet aftaler om skovrejsning med relevante nye samarbejdspartnere, fx. Klimaskovfonden, industrien, aktører i boringsnære beskyttelsesområder	x		
<ul style="list-style-type: none">Der er indgået samarbejde med relevante interessenter vedr. Etablering af skovpulje		x	
<ul style="list-style-type: none">Skovpulje til finansiering af privat og kommunal skovrejsning – herunder en klimakompensationsordning er etableret og i drift (forventes sommer 2023)			x
<ul style="list-style-type: none">En klimakompensationsordning til finansiering af kommunens køb af jord til skovrejsning er – som en del af skovfonden – etableret og i drift (forventes sommer 2023)		x	
<ul style="list-style-type: none">Lancering af en "klimakompensationsordning", der gør det muligt for fx virksomheder at finansiere kommunens køb af jord til skovrejsning			x
<ul style="list-style-type: none">Pilotprojekter, hvor der testes tilgang af, er fuldført - private, der henvender sig med ønske om skovrejsning, har fået hjælp			x
<ul style="list-style-type: none">Private, der henvender sig, får hjælp og info til skovrejsning (Indsats frem mod, at ny skovstrategi udkommer (medio '23), hvorefter nye indsatser søsættes.)	x		

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Samle samarbejdspartnere til Verdensmålsfestivalen (hvor Klimaakademiets Kommunekaravane kommer og danner ramme om dialog vedr. skovrejsning)	x		
<ul style="list-style-type: none">Indgå klimapartnerskab med VERDO	x		

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Afklaring af, hvordan der kan informeres og på anden måde hjælpe private der vil rejse skov - her og nu, og på længere sigt (indgår i skovrejsningsstrategi/-handleplan)		x	
• Tage stilling til, hvordan der bedst kan ydes tilskud til lodsejere, der ønsker at rejse skov (erfaringer indgår i etableringen af skovpulje).		x	
• Hjælpe private, der henvender sig med ønske om skovrejsning	x		
• Afklare de juridiske spørgsmål i forhold til oprettelsen af en fond/sekretariat, samt i forhold til at yde tilskud til private, der ønsker at rejse skov		x	
• Etablere kontakt til relevante interessenter og organisationer og få kortlagt muligheder for samarbejde om skovpulje		x	
• Udvikle mulighed for "Klimakompensation" som CSR-strategi for virksomheder (formulere "pakker") vs. CO2-kvoter i en forretningsmodel		x	
• Undersøge muligheden for udvikling af et koncept, hvor borgere i kommunen får "tildelt skov"		x	
• Udvikling af principper for evt. certificering (a la Ø-mærket, men for skov)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Antal private, der har fået hjælp til skovrejsning (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug).	Alle, der har henvendt sig
• Etablering af min. 20 ha kommunal skov (fx. ved Langå, Over Hornbæk, Oust Mølle) i perioden frem mod, at ny skovrejsningsstrategi udkommer (opgøres af Grønne Bestillere)	12 ha etableret
• Midler rejst (oprettelse af selve skovpuljen/fonden/sekretariatet) (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug)	1.000.000 kr (Klimaskovfonden)

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

PROJEKT I GANG:

7A, 8B. STRATEGI OG HANDLEPLAN FOR OFFENTLIGT TILGÆNGELIG ELLADEINFRASTRUKTUR, UDBUD OG OPSÆTNING AF OFFENTLIGT TILGÆNGELIGE LADESTANDERE

Fra Klimaplan 2050:

7 ELBIL-STRATEGI:

7A. Udarbejdelse af elbilstrategi/plan

8 SAMARBEJDE OM ETABLERING AF LADESTANDERE

8B. Prioritering af ladeløsninger sammen med partnere i 'Flodbyen Randers'

Formål: Bidrage til etablering af finmasket ladeinfrastruktur for at fremme elektrificering af køretøjer, så 2030-målet om, at 25% af bilerne/varebilerne er drevet af el/brint, nås. Strategien/handleplanen efterfølges af udbud på opsætning af ladestandere.

Involverede samarbejdspartnere: Private markeder, BDO (udbuddet).

Hvilke temaer er omfattet: Udrulning af offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur frem mod 2025. Ladeinfrastruktur i kommuneplan, lokalplaner og byggesagsbehandling. Udpegning af en række potentielle placeringer af ladestationer, herunder ved kommunale bygninger. Udarbejdelse af udbudsmateriale på opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunens arealer (offentliggøres okt. '22).

Hvad er ikke omfattet: Ladestandere til kommunens egen bilflåde (indgår i kommunens kommende transportstrategi og -handleplan). Anlæg til brintbiler. Ladestandere til større specialmaskiner. Kollektiv transport. Etablering af ladestandere på private arealer.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Strategi udarbejdet (forventet ultimo 2022)	x		
• Handleplan udarbejdet (bl.a. hvordan ladeinfrastruktur indgår i kommuneplan, lokalplan og byggesagsbehandling, myndighedsbetjening, organisering) (forventet primo 2023)		x	
• Udbud på etablering af offentligt tilgængelige ladestandere, herunder ved kommunens bygninger (forventes ultimo 2022)	x		
• Ladeinfrastruktur indgår i kommuneplan, lokalplaner og byggesagsbehandling (forventet forår/sommer 2023)		x	
• Ladestandere er opsat (udrulles frem mod 2025)		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Analyse af behov ift. lokalitet for kommunale parkeringsarealer (forår '22)	x		
• Analyse af behov for offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur frem mod 2025 (marts/april '22)	x		
• Dialog/inddragende proces med ladestanderoperatører, evt. etablering af innovationspartnerskab (forår/sommer '22)	x		
• Udarbejdelse af udbudsmateriale og offentliggørelse af udbud på opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale arealer (okt. '22)	x		
• Medfinansieringsmidler søges evt. fra Grøn Transportpulje (okt. '22)			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Antal offentligt tilgængelige ladestandere (opgøres af Veje og Trafik). 	Der er 171 offentligt tilgængelige ladestandere i Randers Kommune

Bemærkninger vedr. projektet:

<p>Kommunen har indgået en aftale med den hollandske virksomhed PowerGo Bv. og den danske virksomhed Spirii. Aftalen betyder, at der inden udgangen af 2023 vil være etableret 138 nye ladeudtag på parkeringsarealer i kommunen. Det er mere end en fordobling af det nuværende antal, der ifølge elbilviden.dk er på 115 ladeudtag.</p>

ENERGIFORSYNING (TEMA 3)

PROJEKT I GANG:

12A, 14A, 16A, 17A. UDARBEJDELSE AF VARMEPLAN

Fra Klimaplan 2050:
12 UDARBEJDELSE AF VARMEPLAN: 12A Udarbejdelse af varmeplan
14 UDNYTTELSE AF SPILD- OG OVERSKUDSVARME 14A Samarbejde om udnyttelse af spild- og overskudsvarme
16 FORTÆTNING OG UDBYGNING AF FJERNVARMENETTET 16A. Kortlægning, samarbejde og fremme af fortætning/udbygning af fjernvarmenettet
17 LØSNINGER FOR GRØN VARME UDEN FOR FJERNVARMEOMRÅDERNE 17A undersøgelse og udvikling af mulighederne for fælles løsninger

Formål: At afgrænse udrulningen af kollektiv vs. individuel varme, overskudsvarme til varmforsyning og beskrive den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling).

Involverede samarbejdspartnere: Forsyningsselskaber, virksomheder, relevante interessenter.

Hvilke temaer er omfattet: Udrulningen af kollektiv vs. individuel varme. Udbygning og fortætning af fjernvarmenettet. Overskudsvarme til varmforsyning. Den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Dynamisk varmeplan udarbejdet, med fokus på udrulning af kollektiv vs. individuel varme, udbygning og fortætning af fjernvarmenettet, overskudsvarme til varmforsyning og den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling) (forventes færdig 2023/2024) 		X*	

*) Der er vedtaget en varmeplan, der oplyser om gaskunders mulighed for konvertering. Den dynamiske del er under udarbejdelse.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Oprette digital platform 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Etablere IT-løsning for varmeplanen 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Udarbejde sektorplan 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Indgå dialog med de enkelte værker vedr. varmeplanen 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Evt. fællesmøder efter individuel dialog 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Undersøgelse af muligheder for implementering af fælles varmeløsninger, der, hvor udrulning fjernvarme ikke kan lade sig gøre (sammen med forsyningsselskaber, udviklere og borgergrupper/ grundejerforeninger. 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Udvikling af muligheder for implementering af fælles varmeløsninger, hvor udrulning fjernvarme 		X	

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Aktuelle kilder til spild- og overskudsvarme, der er tilgængelige i nærheden af fjernvarmenettet, afdækkes i samarbejde med fjernvarmeselskaber og lokale virksomheder/ejere af større anlæg, og der planlægges for udnyttelse af varmen. 		X*	
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen understøtter samarbejdet mellem virksomhederne og fjernvarmeselskaberne om udnyttelse af overskudsvarmen med en faciliterende rolle. 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Sammen med forsyningsselskaberne kortlægges mulighederne for udbygning af fjernvarmeområderne og tilslutning af flere kunder inden for eksisterende fjernvarmeområder. 		x	

*) Senest med DAKA til forsyning i Assentoft sammen med TLV.

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> Større andel af grøn energi til varme (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi) 	Der er igangsat planlægning for store VE-anlæg (+1500 ha) og 6 stk. 150 m vindmøller ved Overgaard. Derudover er der godkendt flere projektforslag, hvor forsyningen ændres fra gas til fx varmepumper.
<ul style="list-style-type: none"> Flere er tilsluttet fjernvarme (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi) 	Der er godkendt adskillige projektforslag i 2022, så udrulning af fjernvarme er i fuld gang. Både ved udvidelse af VERDOs forsyningsområde og gennem lokale nye selskaber.

Bemærkninger vedr. projektet:

Alt går som planlagt – der arbejdes intensivt på omstilling fra gas til grøn energi/varme.
--

PROJEKT I GANG:

13A. FREMME OMSTILLING AF KRAFTVARMEVÆRKERNE VIA DIALOG, SAMARBEJDE OG FACILITERING

Fra Klimaplan 2050:

13 UDFASE FOSSILE BRÆNDSLER I KRAFTVARMEVÆRKER
13A: Dialog og hurtig sagsbehandling, så fossile brændsler til varme/el udfases

Formål: Dialog, samarbejde og facilitering, med det formål at styrke kraftvarmeværkernes mulighed for at omstille den primære energiproduktion (også spids- og reservelast på sigt), efterhånden som værkerne er klar til det.

Involverede samarbejdspartnere: Kraftvarmeværkerne, elnetselskab (N1)

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Omstilling af de enkelte værker til fossilfri energiproduktion (forventet 2030)		x	
• Elektrificering, udfasning af biomasse til energiproduktion på sigt (overgangs-teknologi) (forventet 2030)		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Dialog og facilitering med de enkelte kraftvarmeværker i forhold til muligheder for omstilling		x	
• Arrangementer og aftaler, fx, der skal fremme samarbejde og videndeling værkerne imellem, og mellem værker og elnetselskab		x	
• Hurtig sagsbehandling som en del af myndighedsopgaven		X*	

**) Der arbejdes for fuld skrue for at imødekomme den store efterspørgsel. Der er allokeret flere ressourcer ved nedprioritering af andre opgaver herunder lokalplanlægning.*

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Omstilling af kraftvarmeværkerne til fossilfri energiproduktion	Bred dialog med kommunens værker om omstilling. Der stilles viden og økonomi til rådighed
• Udfasning af biomasse til energiproduktion (opgørelse i energiregnskab for kommunen som geografi).	Status quo

Bemærkninger vedr. projektet:

Der er god dialog og stor velvilje – der trækkes i samme retning. Opgaven er stor og forudsætter ressourcer.

PROJEKT I GANG:

18A+B. ENERGISTRATEGI 2030 OG HANDLEPLAN, FOR KOMMUNEN SOM GEOGRAFISK OMRÅDE

Fra Klimaplan 2050: 18 ETABLERING/UDBYGNING AF SOL-, VIND- OG BIOGASANLÆG 18A Udarbejdelse af VE-strategi og handleplan 18B Forundersøgelser, planlægning, dialog og koordinering mellem aktører

Formål: At beskrive det strategiske greb og handlinger/indsatser for den grønne omstilling frem mod 2030. Strategien og handleplanen vil inkludere sektorkobling og teknologisk udvikling – og vise vejen til at nå energimålene fra Klimaplan 2050.

Involverede samarbejdspartnere: Forsyninger, elnetselskab (N1), relevante markeder/projektudviklere.

Hvilke temaer er omfattet: Energitransport, industri, nye teknologier. Hvad er ikke omfattet: Arealanvendelse.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Energistrategi udarbejdet, med fokus på VE-anlæg, sektorkobling, teknologisk udvikling og strategiske greb for at nå klimaplanens mål om 100% vedvarende energi, nok grøn strøm og bedre udnyttelse af biogasressourcerne (forventet ultimo 2023) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Handleplan udarbejdet – handlinger/indsatser for at nå klimaplanens energimål (forventet ultimo 2023) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Digital platform etableret (forventet ultimo 2023) 		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Interessentanalyse/-inddragelse (3. kvartal '22) 			X*
<ul style="list-style-type: none"> Forundersøgelser og planlægning for etablering/udbygning af VE-anlæg (sol-, vind- og biogasanlæg) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Dialog og koordinering mellem aktører, med fokus på etablering/udbygning af VE-anlæg (sol-, vind- og biogasanlæg) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Indhente forslag/ideer (løbende) 		x	

**) forsinket pga. ekstraordinær fokus på information til varmekunder, der forsynes med gas. Varmeplan udarbejdet, således at der kan kommunikeres til borgerne.*

Tegn på projektets effekt, status: God dialog med aktører i den grønne omstilling, her tænkes særligt på ansøgerne til de store energianlæg på land, hvor planlægning er igangsat.

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> At der sikres 100% vedvarende energi i fremtiden (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi) 	Rekordmange henvendelser om etablering af VE-anlæg (11 ansøgninger). Sagsbehandling startet på fem ansøgninger. Administrationsgrundlag for solceller vedtaget politisk.

Bemærkninger vedr. projektet:

Randers Kommune producerer allerede grøn strøm på bl.a. Overgaard, der pt er Danmarks største landbaserede vindmøllepark. Området er under udvidelse. Der er også adskillige ansøgninger om PtX, således at energien kan lagres. Dette vil sikre en højere "opetid" for fx vindmøllerne.
--

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

PROJEKT I GANG:

19C. KLIMASERVICE OG STYRKET DIALOG MED VIRKSOMHEDER OM GRØN OMSTILLING

Fra Klimaplan 2050:

19 FREMME GRØN OMSTILLING GENNEM VIRKSOMHEDSDIALOG, ARANGEMENTER OG VED AT SAMLE/SYNLIGGØRE DE BÆREDYGTIGE VIRKSOMHEDER
19C. Dialoger med virksomheder om grøn omstilling

Formål: At fremme lokale virksomheders grønne omstilling og imødegå klimaforandringerne ved at vejlede og gå i dialog med erhvervslivet om grøn omstilling i virksomhederne. Bl.a. via deltagelse i det regionale projekt, ”Energieffektivitet og CO2-besparelser i virksomheder i Region Midtjylland” (ECSMV), der tilbyder medfinansiering af rådgivningsforløb for små og mellemstore virksomheder, samt via henvisning til SMV Grøn i samarbejde med Erhvervshus Midtjylland. Derudover generelt en styrket indsats af Randers Kommunes erhvervsservice med fokus på klima og grøn omstilling.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Regional fond, Erhvervsstyrelsen

Involverede samarbejdspartnere: ECSMV-sekretariatet, Erhverv Randers, repræsentanter fra Ringkjøbing-Skjern, Skive og Aarhus kommune, Erhvervshus Midtjylland, Region Midtjylland.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Målet om 25 screenede virksomheder i ECSMV nået (forår '22)	x		
• Flere lokale virksomheder indgår i ECSMV-projektet, hvis ECSMV-sekretariatet siger god for det (sommer '22)	x		
• ECSMV slutter ca. okt. '22 - det regionale projektsekretariat evaluerer	x		
• Fyraftensmøder afholdt i ECSMV-regi, og derefter SMV Grøn-regi (bl.a. klimaregnskab, overskudsvarme, jordflytning) (i løbet af '22)	x		
• Evt. indgåelse i nyt tværkommunalt samarbejde ala ECSMV, når dette afsluttes (ultimo '22)			x
• Etablering af en 'Klimaservice', der i første omgang tilbydes i 1 år for at afklare efterspørgslen. Forvaltningens erhvervs- og miljømedarbejdere optræder som 'grønne hjælpere' for virksomheder (fra 1. sep. '23)	x		

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Virksomheder screenes som en del af ECSMV-formatet	x		
• Der henvises til SMV Grøn-projekt i samarbejde med Erhvervshus Midtjylland	x		
• Videndeling, bl.a. i grønt erfa-netværk for erhvervskonsulenter ("Bæredygtig Herning")	x		
• Fokus på bæredygtighed i det eksisterende netværk "Lokal koordineret samarbejde" (LKS, med repræsentanter fra	x		

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
Erhvervsskoler, Erhverv Randers, Jobcenter Erhverv, Randers Kommune m.fl.)			
• Afdækning af mulighed for nyt tværkommunalt samarbejde a la ECSMV, herunder afdækning af puljer, midler og mulige samarbejder	X*		
• Udvalgte medarbejdere opkvalificeres for at kunne yde 'klimaservice' til virksomhederne		x	
• Personaleressourcer afsættes til indgåelse af klimapartnerskaber med toneangivende virksomheder omkring grønne forretningsplaner		x	
• Model udvikles for ekstern medfinansiering af fremtidens grønne omstilling af erhvervslivet i RK		x	

*) Er i gang- men bliver faciliteret i Ringkøbing Skjern Kommune. Randers Kommune har givet tilsagn til at medvirke i en version 2.0

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• I alt har 25 (eller flere) lokale virksomheder deltaget i ECSMV-projektet ved at være screenet for potentialer for grøn omstilling.	27 screenede virksomheder, 17 tilsagn, direkte støtte til en værdi af 1.032.750 kr,
• Virksomheder kender til og gør brug af tilbuddet om Klimaservice	Starter først pr. 1.1 2022
• Der er indgået klimapartnerskaber med toneangivende virksomheder omkring udarbejdelse af grønne forretningsplaner	-se ovenstående

Bemærkninger vedr. projektet:

Erhverv og Bosætning og virksomhedskonsulenterne i Miljø er gået med i projektet Beyond Waste ledet af Region Midtjylland med Circular Economy (CE) Beyond Waste, som er støttet af EU's LIFE IP-program. CE Beyond Waste skal bidrage til at accelerere den cirkulære omstilling ved at øge forebyggelsen af affald samt sikre, at flere produkter og materialer genbruges og genanvendes. Projektet tager udgangspunkt i virksomhederne i Plastforum og skrevet med 2 spor. Et med udgangspunkt i plast fra affaldsstationerne og et med fokus på affaldsplast fra industrien her tænkes særligt, byggebranchen, detailhandlen samt plantecentre mv. Der forventes endeligt tilsagn primo januar og igangsættelse 1.2 2023. www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2022/marts-22/danmarks-storste-cirkular-okonomi-projekt-klar-til-kickoff/ Klimaservice er blevet politisk godkendt og et undervisningsforløb af interne medarbejdere med Aalborg universitet er igangsat. Der er udpeget en arbejdsgruppe. Der har været et enkelt besøg i klimaservice-regi (der var en virksomhed, der henvendte sig), men ellers skydes det for alvor i gang i 2023.

PROJEKT I GANG:**20B. SAMARBEJDE OM KOORDINERET INDSATS FOR BÆREDYGTIGHEDSOPKVALIFICERING OG JOBSKABELSE**

Fra Klimaplan 2050:

20 BÆREDYGTIGHEDSFORLØB FOR LEDIGE:

20B. Samarbejde om koordineret indsats for opkvalificering og match-making

Formål: Pilotprojekt i samarbejde med andre jobcentre, med fokus på at udvikle indhold og metode i forhold til at ruste ledige akademikere samt eksisterende medarbejdere til at bidrage til den grønne omstilling i virksomheder i Randers Kommune.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: -

Involverede samarbejdspartnere: Fx Erhvervsakademi Dania, Pluss Leadership eller anden uddannelsesinstitution. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Der er indgået kontrakt med uddannelsesinstitution om forløb i fx "ledelse af bæredygtighed" (inden 1/7 '22) 			x
<ul style="list-style-type: none"> Der er indgået aftale med jobcentre i andre kommuner, med mål om, at 10 ledige i alt deltager i pilotprojekt (heraf 3 fra Randers Kommune), STAR bidrager til kontakt (medio '22). 			x
<ul style="list-style-type: none"> Der er fundet virksomheder, der ønsker at få tilkøbet en ledig akademiker, der har gennemgået et bæredygtighedsopkvalificeringsforløb, samt og ledige akademikere (mindst 3 fra Randers), der kan indgå i forløbet (efterår '22). 			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Markedsafsøgning og trykprøvning – relevante uddannelsesforløb, behov hos virksomhederne (dialogmøde) 			x
<ul style="list-style-type: none"> Kampagne, proaktiv kontakt til virksomheder, i samarbejde med bl.a. Erhverv Randers. 			x
<ul style="list-style-type: none"> Skabe kontakt til ledige akademikere samt virksomheder på karrieredag i samarbejde mellem Jobcenter Randers Erhverv, Erhverv Randers, Erhverv og Bosætning (22/9 '22) 			x

Tegn på projektets effekt, status::

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> Antal forløb gennemført, med deltagelse af ledige akademikere (Jobcenter Randers Erhvervs egen opgørelse). 	Der er endnu ikke gennemført forløb.
<ul style="list-style-type: none"> Antal, der efterfølgende er kommet i job (Jobcenter Randers Erhvervs egen opgørelse). 	-

Bemærkninger vedr. projektet:

Projektet er p.t. på hold, da der er udfordringer med at etablere et samarbejde øvrige Jobcentre pga. manglende tilkendegivelse/interesse for at deltage. Projektet skal derfor gentænkes for at kunne realiseres. En proces for at finde en anden løsning er igangsat.

PROJEKT I GANG:

22A. VIDEREUDVIKLING AF RANDERS RESSOURCER

Fra Klimaplan 2050:

22 STYRKE CIRKULÆRE MATERIALEKREDSLØB I FREMSTILLINGSINDUSTRIEN:

22A. Videreudvikling af Randers Ressourcer

Formål: At fremme ressourceudveksling mellem virksomheder/organisationer gennem etablering af fx en digital platform eller en ressource-bytteplads.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Der er etableret gode rammer for udveksling af ressourcer (fx digital platform eller ressource-bytteplads) 			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Muligheder kortlægges, dialog med virksomheder om fx. afgiftsudfordringer (overskudsvarme) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Interessenter kortlægges, der inviteres til dialogmøder 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Potentialerne i den digitale platform Randers Ressourcer (i regi af MakerSpace) afdækkes og udvikles evt. i et samarbejde 			x
<ul style="list-style-type: none"> Erhverv og Bosætning indtager en sekretariatsrolle for de deltagende virksomheder/organisationer 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Erfaringer fra Møbelcirklen bringes i spil - kan et lignende koncept etableres for private virksomheder/organisationer? 			x
<ul style="list-style-type: none"> Dialog med entreprenør, der kan huse en "ressource-bytteplads" 			X*

*) Den entreprenør, der har været dialog med, er desværre gået konkurs.

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> En række virksomheder/organisationer indgår i et ressourcenetværk (Erhverv & Bosætnings egen kortlægning). 	Der er endnu taget en digital platform eller en ressource-bytteplads i brug.

Bemærkninger vedr. projektet:

<p>"Randers Ressourcer" er en digital platform lavet for nogle år siden i forbindelse med Makerspace-projektet. Det har været intentionen at revitalisere den i forbindelse med flytning af Makerspace til Sporbyen. Der har således været dialog med Innovation Lab (som i sin tid har lavet den digitale platform), om mulighederne for at opdatere og gøre platformen klar til relancering i forbindelse med Makerspace på ny adresse. Eftersom flytningen af Makerspace ikke lod sig gøre, er platformen "Randers Ressourcer" naturligt nedprioriteret. Der har været en forespørgsel på muligheden for at etablere en fysisk materiale-bank ved en lokal entreprenør, som dog desværre er gået konkurs. Ideen kan tages op igen, men måske "markedet" selv kan fylde behovet, da det ser ud til at flere og flere arbejder med Urabn mining i bl.a. Aarhus. Der arbejdes på at afklare projektets videre retning.</p>
--

PROJEKT I GANG:
22C. UDVIKLING AF RANDERS MAKERSPACE

Fra Klimaplan 2050:

22 STYRKE CIRKULÆRE MATERIALEKREDSLØB I FREMSTILLINGSINDUSTRIEN:
 22C. Udvikling af Randers MakerSpace

Formål: Randers Kommune skal være katalysator for, at ideer og virksomheder udvikles via input, sparring og viden i et fællesskab, der har fokus på købmandskab, produktion, håndværk, bæredygtighed og digitalisering.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Der er indgået aftale med udlejer af lokale (1/6 '22)			X*
• Forretningsplan færdig (forår '22)			x
• Nyt set-up for markedsføring (forår '22)			x
• Undersøge muligheder og behov, fundraising (efter sommerferie '22)		x	
• Et fyldt Makerspace (okt. '22)			x
• Makerspace er en velfungerende del af et Verdensmålshus (efterår '22)			x

*) Der er dialog med Underværket i forhold til muligheden for at huse MakerSpace her.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Forhandling med udlejer		x	
• Udarbejde forretningsplan			x
• Workshop om tilgang til markedsføring og udarbejdelse af plan			x
• Der udarbejdes kontrakter med lejere og afholdes evt. konkurrence			x
• Workshop om Makerspace			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Alle m2 er udlejet i Makerspace (Erhverv & Bosætnings opgørelse - info fås fra ressourceperson i Makerspace).	Der er ikke lejere i Makerspace p.t.

Bemærkninger vedr. projektet:

Makerspace-foreningen har været langt i processen om at flytte til Sporbyen og blive en del af et Verdensmålshus, men bestyrelsen valgte at sadle om, da forventninger og aftaler ikke matchede mellem Makerspace-foreningen og bygningens ejer. Derfor afsøges der pt. andre muligheder og der er dialog med aktører om alternative lokaler, der kan huse makerspace.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

PROJEKT I GANG:

23C. FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED TIL RANDERS FESTUGE

Fra Klimaplan 2050:

23 FREMME BÆREDYGTIG LEVEVIS
23C. Borgerne bygger cases til festugen

Formål: At bruge festugen til at inspirere til klimahandling, både for byens arrangører, gæster, beslutningstagere, virksomheder, sponsorer og organisationer. Et gennemgående tema kan være "bæredygtig handling skaber forvandling!". Det kan også bidrage til at styrke festugens profil.

Involverede samarbejdspartnere: Involverede i Randers Festuge

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Uafklaret

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Der tages beslutning om videre handlinger i styregruppen for Festugen			x
• Potentielle partnere er udpeget			x
• Festuge-aktører har fokus på grøn omstilling i deres arrangementer/forretning (første festuge med fokus på bæredygtighed finder sted aug. '23)			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Kortlægge, hvad der allerede gøres hos deltagende aktører, restauranter, foreninger, kulturinstitutioner mv., så der skabes et overblik			x
• Udvalge og samle potentielle partnere til en workshop			x
• At aktørerne opmuntres via tilsagn om økonomisk tilskud til at gøre overvejelser om grøn omstilling i de respektive arrangementer/forretninger			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Eksempler på Festuge-aktørers fokus på bæredygtighed i arrangementer/forretning (Eventsekretariatets opgørelse).	Endnu ikke beskrevet

Bemærkninger vedr. projektet:

Processen er endnu ikke igangsat

PROJEKT I GANG:

25A. BÆREDYGTIGE, DELEØKONOMISKE OG FÆLLESSKABENDE BOFORMER

Fra Klimaplan 2050:
25 BÆREDYGTIGE BYGGERIER OG BOFORMER
25A Interessenter samles om udvikling af bofællesskaber/boligklynger

Formål: Øget bosætning samt bæredygtig byudvikling og levevis ved at understøtte etablering af bæredygtige og fællesskabsorienterede boformer: Klima og miljømæssig bæredygtighed (skånsomt byggeri og klimavenlig adfærd). Social bæredygtighed (fællesskaber, diversitet og brugerinddragelse). Økonomisk bæredygtighed (deling af, og udnyttelse af, ressourcer til gavn for samfund og for den enkelte).

Involverede samarbejdspartnere: Region Midt og Almenr (kompetenceudvikling).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Identificere muligheder, barrierer og kriterier for etablering af levedygtige bofællesskaber og andre bæredygtige boformer (i løbet af '22)	x		
• Grunde og eksisterende bygningsmasse velegnet til bofællesskaber er udpeget ud fra opstillede kriterier (apr. - aug. '22)	x		
• Udbud af kommunalt ejet grund med kravsspecifikationer, der er velegnet til etablering af bæredygtige bofællesskaber og alternative boformer (i løbet af '22)	X*		
• Dannelse af de kommende fællesskaber, som skal leve i bofællesskaberne (frem mod 2030)		x	
• Etablering af nye bæredygtige bofællesskaber og alternative boformer (frem mod 2030)		x	

*) Der er dog ikke planer om at etablere bofællesskaber på disse grunde.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Tværkommunalt netværk og temadage igangsættes, med fokus på fælles kompetenceudvikling og vidensdeling, der understøtter etablering af bofællesskaber.	x		
• Taskforce etableres - sparring og vejledning stilles til rådighed for interesserede aktører.			x
• Studietur for Landdistriktsudvalget med fokus på bofællesskaber som driver for landdistriktsudvikling og levedygtige lokalsamfund.			x
• Kick-off konference om bæredygtige og fællesskabsorienterede boformer, hvor udpegninger, taskforce og kommende projekter præsenteres.			x
• Kommunikation - udvikling af Randers Kommunes eksisterende website om bofællesskaber med en digital vidensbank med adgang til inspiration, guides, aktører, udpegninger og projekter.	x		
• Facilitere dannelse af fællesskaber og identificere indsatser til den videre understøttelse af bæredygtige bofællesskaber.			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none">Etablering af nye bæredygtige bofællesskaber (optælling af nye bofællesskaber - Erhverv og Bosætning)	Der er i 2022 kommet flere ansøgninger til Planafdelingen.

Bemærkninger vedr. projektet:

Der er etableret en hjemmeside for indsatsen – se Randers bofællesskaber
--

PROJEKT I GANG:

27A-2. TILSKUD TIL BÆREDYGTIGE PROJEKTER I IKKE-FOLKEOPLYSENDE FORENINGER

Fra Klimaplan 2050:

27 STYRKE BÆREDYGTIGHEDSPROJEKTER I FORENINGERNE
27A. Kommunale tilskud til bæredygtige projekter

Formål: At fremme bæredygtige projekter i ikke-folkeoplysende foreninger ved fx at indarbejde klima/bæredygtighed i uddelingskriterierne for Landsbypuljen.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Klima/bæredygtighed indarbejdes evt. i uddelingskriterierne for Landsbypuljen (herunder midler til borgerbudgettering), efter politisk ønske (efterår '22)			x
<ul style="list-style-type: none">Det evalueres, hvorvidt uddelingen af midler fra Landsbypuljen evt. har fremmet bæredygtige projekter i foreningerne (sommer '23)			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Landdistriktservice undersøger muligheder og udfordringer/barrierer i forhold til bæredygtige projekter, i dialog med foreningerne (løbende)		x	
<ul style="list-style-type: none">Ved revision af landdistriktspolitikken tages stilling til muligheder for at fremme bæredygtige projekter i de ikke-folkeoplysende foreninger (forår/sommer '22)			X*
<ul style="list-style-type: none">Foreningerne får info om/inspiration til bæredygtige projekter gennem Landdistriktservice og evt. arrangementer for foreningerne (ultimo '22)			x

*) *Sker i 2023*

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none">At foreninger har søgt - og modtaget - midler fra Landsbypuljen til bæredygtige projekter (opgøres af Erhverv & Bosætning)	Er ikke sket endnu.

Bemærkninger vedr. projektet:

Landdistriktspolitikken vil give mandatet til at ændre kriterierne – revideres i 2023.

PROJEKT I GANG:

27C. BÆREDYGTIG IDRÆT I RANDERS – BIIR

Fra Klimaplan 2050:

27 STYRKE BÆREDYGTIGHEDSPROJEKTER I FORENINGERNE

27C. Samarbejde/partnerskaber med idrætten

Formål: At arbejde for en bæredygtig fremtid og bidrage til, at Randers' idræts- og foreningsliv får viden og inspiration til at gøre det samme.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Partnerskabsaftale underskrevet (efterår 2021)	x		
• Evaluering af BiiR (ved projektafslutning efterår 2023)		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• BiiR parternes indsatser beskrives til halvårslige styregruppemøder		x	
• BiiR præsenteres for foreninger og haller på facilitetskonference 5. april 2022 samt i nyhedsbreve fra Kultur og fritid og i nyheder på Randers.dk	X*		
• Fokus på affaldshåndtering og rengøring hos partnerskabet og i foreninger og haller		x	
• Inspirationsside til foreninger og idrætshaller om bæredygtighed er opført på Klimaliga.dk - løbende vedligeholdelse med nye input	X*		
• Genbrugssport (startet i kultur og fritid i 2013) revitaliseres i samarbejde med Bysekretariatet, alle idrætshaller i Randers Kommune samt Randers FC (Genbrugssport = Glemte og ikke afhentet idrætstøj og idrætsudstyr i idrætshaller indsamles og foræres væk fra en central hos Bysekretariatet)	x		
• Deltagelse på verdensmålsfestival med BiiR og Genbrugssport	x		

*) Fortsætter kontinuerligt.

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• At parterne i partnerskabet får gennemført deres respektive initiativer.	Parterne udvikler, implementerer og sætter kontinuerligt nye mål. Målene – nye som indfrie - beskrives i mødereferater og relevante løsninger skrives på klimaliga.dk.
• At Genbrugssport får indsamlet idrætstøj og udstyr regelmæssigt fra alle haller og at der er stigende interesse for Genbrugssport.	Indsamlingen foregår og der er efterspørgsel. Ved Verdensmålsfestivalen blev boden med 10 sække genbrugssportstøj "udsolgt". Der bliver derudover ikke foretaget måling af data.
• At siden på Klimaliga.dk har stigende besøgstal.	Klimaliga har ikke fået et stigende besøgstal

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Stigende interesse fra foreninger og idrætshaller og dermed implementering af flere af BIIR's erfaringer. 	Der foreligger ingen undersøgelse af, hvor mange foreninger og haller, der implementerer BIIR's erfaringer.

Bemærkninger vedr. projektet:

På seneste møde i BIIR i januar 2023 konstateres der, at de mange lavt hængende frugter nu er høstet allerede på partnerskabets første år. Parterne tilkendegiver, at der er oparbejdet en kultur med stor interesse hos medarbejderne i forhold til at spotte bæredygtighedstiltag i virksomheden.

PROJEKT I GANG:

28A-1. KOMPETENCEUDVIKLING AF BÆREDYGTIGHEDSAKTØRER PÅ ALLE KOMMUNENS FOLKESKOLER

Fra Klimaplan 2050:

28 BÆREDYGTIGHED PÅ SKEMAET I SKOLER OG DAGINSTITUTIONER

28A. Temaugle i skoler og daginstitutioner

Formål: På skolerne udpeges bæredygtighedsaktører, der gennemfører et bæredygtighedsaktørforløb. Målet er, at de deltagende lærere er med til at udvikle skolen, faget og undervisningen i en mere bæredygtig retning. På skoleområdet har bæredygtighed fyldt længe, og med aktørforløbet ønskes det at give de enkelte skoler mulighed for både at udvikle fagfaglig praksis på egen skole og samarbejde på tværs af skoler, når bæredygtighed og verdensmål skal på dagsordenen.

Involverede samarbejdspartnere: VIA University College, samarbejdspartnere i og udenfor Randers Kommune, særligt eksterne læringstilbud.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Statslige kompetenceudviklingsmidler.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Analyse af, hvordan skolerne arbejder med bæredygtighed på nuværende tidspunkt (aug. '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Forståelse af bæredygtighed i bredt perspektiv med fokus på dannelse, og særligt hvordan der kan arbejdes med temaet i fagene. Præsentation af de kommunale tiltag på området (aug. '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Inddragelse af eksterne læringsmiljøer og samarbejdspartnere, så der er bredt kendskab til potentialer, tilbud og muligheder (efterår '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Planlægning og afprøvning af forløb i aktionslæringsperspektiv, efterfulgt af formidling til kollegaer om gode læringsforløb om bæredygtighed (dec. '22)		x	
<ul style="list-style-type: none">Aktøren er en del af et aktionslæringsforløb, som foregår på tværs af skoler og evt. fag (efterår '22)		x	
<ul style="list-style-type: none">Aktørforløbet afsluttes (medio januar 2023). <i>Der vil efterfølgende være løbende opfølgning og tilbud til skolerne i forhold til aktiviteter og forløb.</i>		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

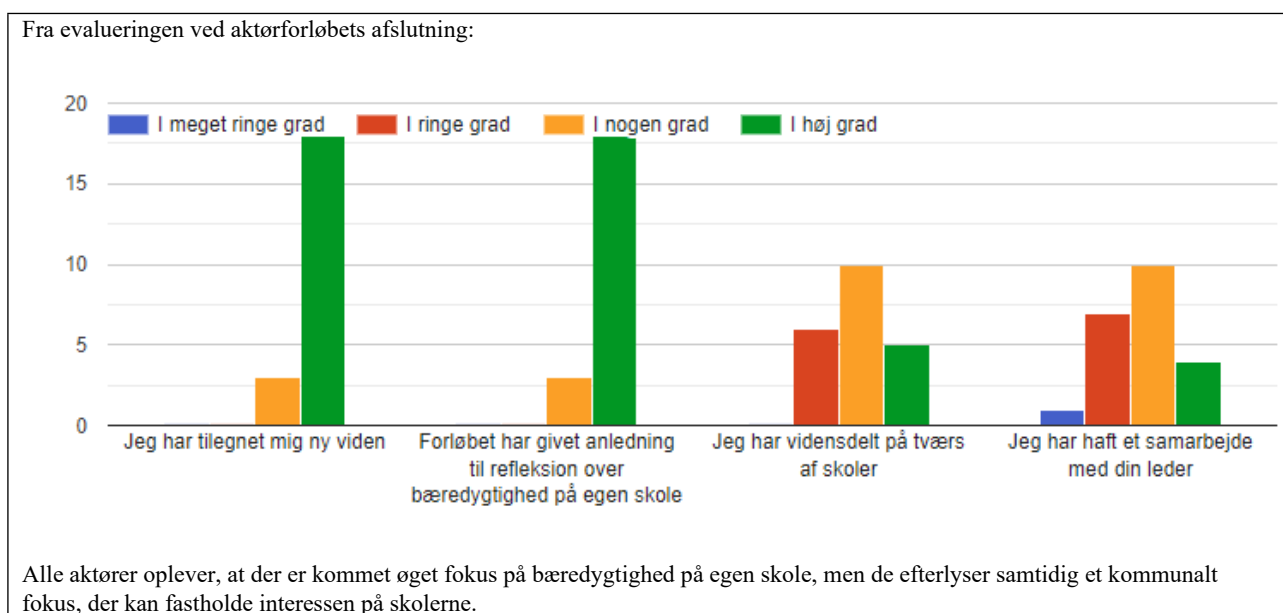
Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Aktøren vil være en del af et særlig tilrettelagt aktionslæringsforløb.	x		
<ul style="list-style-type: none">Aktørerne vil besøge eksterne læringsmiljøer og samarbejdspartnere	x		
<ul style="list-style-type: none">At skolerne er synlige i de kommunale initiativer om klima og bæredygtighed		x	
<ul style="list-style-type: none">Aktørerne deltager i kommunalt netværk med fokus på vidensdeling og erfaringsudveksling.		X*	

*) Planlagt til marts.

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> At aktøren oplever tegn på, at der sker udvikling af bæredygtighed i egen praksis, på egen skole og på tværs af kommunens skoler. Samt at aktøren har viden om kommunens klima og bæredygtighedsindsatser (fra aktionslæringsforløbene) (opgøres af Skolernes Udviklingscenter) 	Hver aktør har lavet en kampagne målrettet sin egen skole + en procesplan for, hvilke bæredygtighedstiltag som fremadrettet vil være på skolen. Procesplanen er afstemt med skoleledelsen.
<ul style="list-style-type: none"> Feedback fra aktør og leder, løbende evaluering af de enkelte undervisningsgange + data fra aktørernes aktionslæringsforløb (opgøres af Skolernes Udviklingscenter) 	Aktørerne har løbende givet feedback, tilbagemeldinger fra skoleledermøde og evaluering af prøvehandling. Se nedenstående figur.

Bemærkninger vedr. projektet:

PROJEKT I GANG:

28A-2. BÆREDYGTIG DANNEELSE PÅ DAGTILBUDSOMRÅDET

Fra Klimaplan 2050:

28 BÆREDYGTIGHED PÅ SKEMAET I SKOLER OG DAGINSTITUTIONER

28A. Temaue i skoler og daginstitutioner

Formål: At børn forankrer værdier og viden i egen personlighed, så de som menneske kan orientere sig og handle hensynsfuldt, kritisk og demokratisk i en global verden. Hertil er formålet, at børnene senere i livet evner at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med, og integration i, samfundet, som en demokratisk og ansvarsfuld samfundsborger. Den pædagogiske praksis skaber læringsmiljøer med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan, så børn både gennem leg og aktivitet oplever forbundethed til en global verden.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Fælles strategi for videre proces og tiltag på det samlede dagtilbudsområde (maj '22)	x		
• Årlig Verdensmålsuge dagtilbudsområderne på tværs (hvert år)			x
• Bæredygtig pædagogik – praktikere får greb om forståelsen af begrebet i en praksisnær kontekst (årshjul '23)	x		
• Pædagogisk praksis skaber læringsmiljøer, der understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse der relaterer sig ind i FN's verdensmål (ultimo 2022)	x		

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Forløb og projekter i institutioner med afsæt i FN's verdensmål faciliteret af Faglige fyrtårne (hvert år)		x	
• Forvaltningen sikrer en opmærksomhed på den overordnede klimainsats. Verdensmålene har indpas i temadage/workshops (løbende)	x		
• Ud og lær – platform med mangeartede projekter, forløb og tilbud med afsæt i bæredygtighed (løbende)	x		
• Dagtilbudsledere og pædagogiske ledere sikrer, at den enkelte institution, dagplejer og ressourcegruppe faciliterer læringsmiljøer, der understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.		x	
• Årlige arbejdsgruppemøder	x		
• Inspirationsmateriale til arbejdet med bæredygtig dannelse (nyhedsbrev, artikler) deles med institutioner, dagplejen og ressourcegrupper på tværs.			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• FN's verdensmål har indpas i de pædagogiske læringsmiljøer. Børn handler hensynsfuldt, kritisk og demokratisk i de miljøer og fællesskaber, de indgår i og er en del af (opgøres af Børnefagligt Udviklingscenter)	Institutioner har fået en bevidsthed omkring inddragelse af FN's verdensmål i projekter og forløb, som understøtter at børnene får en opmærksomhed og nysgerrighed på bæredygtighed og klima. FN's verdensmål indgår i den pædagogiske praksis med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan.

Bemærkninger vedr. projektet:

En årlig verdensmålsuge for dagtilbudsområdet er for nuværende droppet, da institutionerne arbejder individuelt med inddragelse af bæredygtighed og klima.

PROJEKT I GANG:

29A. GRØNNE BUDSKABER I BOSÆTNINGSINDSATSEN

Fra Klimaplan 2050:

29 UDBREDE KENDSKABET TIL KOMMUNENS GRØNNE PROFIL

29A. Grønne budskaber som en del af kommunens brandingindsats

Formål: Et grønt omdømme, som driver for øget bosætning i Randers Kommune. Evnen til at tiltrække nye borgere er afhængig af, at Randers Kommunes grønne profil kommunikerer i bosætningsindsatser. Målet for den kommunikative indsats er synliggøre bevægelsen mod et bæredygtigt Randers med et hovedbudskab om, at det skal være let at leve bæredygtigt i Randers.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Randers Kommunes nuværende grønne omdømme er kortlagt			x
<ul style="list-style-type: none">Væsentlige grønne kernefortællinger er identificeret, med en <i>tone-of-voice</i>, der tager udgangspunkt i målgrupperne			x
<ul style="list-style-type: none">Kommunikationsstrategi og kommunikationsplan for grønne budskaber er udarbejdet			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Konkurrentanalyser – som skal generere indsigter, der styrker og differentierer vores grønne budskaber.			x
<ul style="list-style-type: none">Der udarbejdes retningslinjer for Randers Kommunes arbejde med klimakommunikation - modarbejde <i>green washing</i> ved at sikre, at der bag de kommunikative indsats er reel handling.			x
<ul style="list-style-type: none">Løbende kommunikation – grønne kernefortællinger, der afføder interesse fra målgrupper og et grønnere omdømme, og som giver øget kendskab til Randers Kommunes frontløber-positioner i den grønne omstilling			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none">Gennem løbende omdømmeanalyser kan de kommunikative indsatsers effekt måles (opgøres af Erhverv og Bosætning)	Der har ikke været foretaget en omdømmeanalyse i 2022.

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6)

PROJEKT I GANG:

25B. BÆREDYGTIG EJENDOMSSTRATEGI OG –HANDLEPLAN (FOR KOMMUNALE EJENDOMME)

Fra Klimaplan 2050:

25 BÆREDYGTIGE BYGGERIER OG BOFORMER
25B. Samtænkning af funktioner og delte kvadratmeter

Formål: At identificere og implementere grønne og bæredygtige tiltag i forbindelse med kommunale ejendomme, så Randers Kommunes klimaaftryk (som koncern) kan mindskes.

Hvilke temaer er omfattet: Kommunalt nybyggeri, planlagt bygningsvedligehold og nedrivning, ombygning, håndtering af byggeaffald og vedligeholdelsesaffald, vedligehold af grønne områder og vintervedligehold, serviceopgaver (bygningssdrift og vedligehold), maskiner/robotter, rengøringsartikler og -maskiner, arealoptimering (effektiv udnyttelse af eksisterende m2), beskæftigelse (social bæredygtighed - går på tværs).

Hvad er ikke omfattet: Forbrug og affaldssortering inde i bygningerne, energirigtig adfærd, energioptimering og energiproduktion (klimaskærm, udskiftning af gasfyr, solceller osv.), elladestandere.

Involverede samarbejdspartnere: Evt. entreprenører

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Udkast til strategi og handleplan færdiggjort (ultimo '22/primo '23)			x
• Godkendelse af strategi og handleplan (forår '23) – <i>implementeres i organisationen derefter</i>			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Interessentanalyse og kommunikationsplan udarbejdet			x
• Workshops for Bygningsadministrationen, rengøringssektionen, Teknisk Service og vedligeholdelse			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Mere bæredygtige kommunale ejendomme (evalueres af Bygningsadministrationen)	-

PROJEKT I GANG:

30C. UDFASNING AF FOSSILE SPECIALMASKINER I KOMMUNEN SOM KONCERN

Fra Klimaplan 2050:

30 KOMMUNALE BILER OG SPECIALMASKINER PÅ EL/BRINT
30C. Udfasning af fossile specialmaskiner i kommunen som koncern

Formål: Udskiftning af kommunens nuværende specialmaskiner, der i dag kører på diesel, med emissionsfri alternativer (el, brint el. lign.).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Første udskiftningsplan udarbejdet (forventet ultimo 22)			x
• Maskininvesteringer godkendt			x
• Vedr. affaldsindsamling: Bynær indsamling sker i elbiler/biler drevet af biodiesel fra 2024 (fra 2030 vil el/brint være et krav, og der vil ikke længere være maskiner på fossile brændstoffer)		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Afdækning af muligheder på markedet ift. udskiftning af specialmaskiner - der mangler udbud af fossilfrie alternativer inden for specialmaskiner (løbende)		x	
• Udviklingen følges nøje - især på brintområdet og på muligheder for tankmuligheder. Nærmeste tankmulighed for brint ligger i Aalborg (løbende)		x	
• Årlig udskiftningsplan og godkendelse af maskininvesteringer (løbende)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Reduceret antal specialmaskiner, der er drevet af fossile brændstoffer (egen opgørelse foretaget af Ejendomsservice).	-

Bemærkninger vedr. projektet:

<p>Udviklingen på området følges nøje. Driftsafdelingen har været på besøg hos virksomheden JCB, hvor det var muligt at se nogle maskiner, der kører på el. Det er dog stadig ikke på de helt store maskiner (gummiged, lastbil, rende-graver), hvor udviklingen går hurtigst.</p> <p>En af de udfordringer, der kan være, er, at på nuværende tidspunkt er priserne fordoblet. Udviklingen på området må forventes at tage fart, og derved vil priserne på sigt nærme sig priserne på det, der bruges i dag. I driftsafdelingen er der et budget på 2-3 millioner kr. årligt til udskiftning – men pengene rækker ikke langt i forhold til priserne på området med special maskiner på nuværende tidspunkt.</p> <p>En anden forhindring er, at Randers' ladeinfrastruktur skal følge med - lige nu mangler der flere ampere og masser af ladestandere på materielgården. Udviklingen følges nøje.</p>
--

PROJEKT I GANG:

32B. REDUCERET OG KLIMAVENLIG PLEJE AF KOMMUNENS GRØNNE AREALER

Fra Klimaplan 2050:

32 REDUCERET FORBRUG AF FOSSILT BRÆNDSTOF

32B. Afdækning og forsøg vedr. reduceret pleje af grønne arealer

Formål: Projektet sigter mod, at skovet og afklippet materiale fra beplantninger og læbælter som udgangspunkt bibeholdes i områderne, så der ikke bruges brændstof på flishugning og bortkørsel af materiale.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Ejerskab til tiltaget hos medarbejderne i driftsafdelingen (april '22)		x	
<ul style="list-style-type: none">Evaluering af indsats efter en vækstsæson (marts '23)			x
<ul style="list-style-type: none">Tilpasninger til konceptet efter drøftelser i arbejds-/ledergruppe og med medarbejdere (april '23)			x
<ul style="list-style-type: none">99% af alt afklippet materiale bliver tilbage i bevoksningerne (april '24)		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Projektet præsenteres for medarbejderne, når sommersæsonen skydes i gang.		x	
<ul style="list-style-type: none">Når vækstsæsonen for '23 skydes i gang implementeres erfaringer fra forrige sæson i driften.			x
<ul style="list-style-type: none">Fuldt implementeret i driften og naturlige løsninger i bevoksninger.		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none">Der transporteres som udgangspunkt ikke grene væk fra bevoksningerne (det kan måles i, at der sendes færre fakturaer på bortkørsel af grønt affald – Driftsafdelingen).	Der arbejdes fortsat på at bibeholde så meget som muligt i bevoksningerne. Evaluering foregår forår 2023

Bemærkninger vedr. projektet:

Udfordringerne har været, at der nogen steder ikke har været plads til grenaffaldet på stedet, typisk pga. smalle bevoksninger, eller meget materiale. Problematikken vendes med driftsafdelingens medarbejdere ved evaluering, og løsningsforslag indarbejdes.

PROJEKT I GANG:

34A. UDSKIFTNINGSPLAN OG LØBENDE UDSKIFTNING AF KOMMUNENS EGNE OLIE- OG GASKEDLER

Fra Klimaplan 2050:

34 UDFASNING AF KOMMUNALE OLIE- OG GASFYR
34A. Udsiftningsplan og løbende udskiftning af kedler

Formål: At få udfaset alle kommunens egne olie- og gaskedler, og overgå til 100% vedvarende energi, når det gælder varme (fx varmepumpe, fjernvarme).

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Energistyrelsens energipulje.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Projekt-/udskiftningsplan for, hvornår de enkelte kedler skal udskiftes, er udarbejdet (sommer '22)	X*		
• Plan for finansiering er politisk vedtaget (efterår '22) – derefter løbende udskiftning	X**		

*) Kedlerne udskiftes i takt med, at de er nedslidte. Derudover udvælges kedler til udskiftning efter størrelsen på deres energiforbrug (udgift og alder på kedlerne).

***) Udskiftningen godkendt politisk, idet udskiftningen følger prioriteringen af energimidler, der er politisk vedtaget.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Kortlægning af kedler, der skal udskiftes		x	
• Vurdering af mulighed for fjernvarme vs. varmepumpe		x	
• Undersøgelse af, om en kombination med solfangere, geotermi osv. kan være relevant		x	
• Kortlægning af strømbehov (synergi med ladeinfrastruktur)		x	
• Udarbejdelse af business cases, budget		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• At der er udarbejdet udskiftningsplan, og derpå, at antallet af resterende fossile kedler falder (indtil alle er udskiftet) (Bygningsadministrationens egen opgørelse).	Der er en plan for udskiftningen. Antallet er fossile kedler er reduceret med ca. 20%

PROJEKT I GANG:

35A. ENERGISTRATEGI OG –HANDLEPLAN FOR KOMMUNENS ENERGIFORBRUG OG –PRODUKTION (SOM KONCERN)

Fra Klimaplan 2050:

35 ENERGIOPTIMERINGER OG –RENOVERINGER I KOMMUNALE ENHEDER
35A. Udarbejdelse af energipolitik

Formål: At gøre Randers Kommune klimaneutral (som koncern), dvs. helt fri af fossile brændsler, herunder at øge vores selvforsyning af energi og sænke energiforbruget.

Hvilke temaer er omfattet: Udbygning og etablering af egne varme- og energikilder (fx solceller, solfangere, evt. power-to-X-anlæg). Mål og tiltag for energioptimering (ud over Bygningsreglementet), sænket energiforbrug i bygninger såvel som anlæg (fx trafiklys/gadelys). Energiledelse og energirigtig adfærd. Fremtidssikret elnet.

Hvad er ikke omfattet: Transport (er omfattet af transportstrategi). Energiforbrug og -produktion fra andre end kommunen som koncern.

Involverede samarbejdspartnere: Energiforum Danmark, KLs nøgletalssamarbejde/databaseret energiledelse, rådgivere (bl.a. Transaktion, COWI, Rambøll m.fl.).

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Energistrategi og –handleplan udarbejdet (ultimo '22/primus '23)			X*

*) Plan for indeklimateperatur udarbejdet (bliver en del af planen). Strategi-/handleplan ventes færdiggjort ultimo '23.

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Workshops afholdes		x	
• Markedsdialog med leverandører		x	
• Brugerhøringer		x	
• Samarbejde via Energiforum Danmark, KLs nøgletalssamarbejde/databaseret energiledelse, sparring med rådgivere (bl.a. Transaktion, COWI, Rambøll m.fl.)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Større andel af grøn energi i kommunens forbrug, lavere energiforbrug, større andel af egenproduktion af energi (ses af kommunens egen årlige opgørelse (energiregnskab))	Se vedlagt energiregnskab for kommunen som koncern (el/varme) – bilag xx. Afventer energiregnskab

Bemærkninger vedr. projektet:

Strategien/handleplanen er ikke færdig primo '23, men ventes færdig ultimo '23. Plan for indeklimateperatur (der indgår som en del af strategien/handleplanen) er udarbejdet ultimo '22. Denne del behandles politisk i sommer '23.

PROJEKT I GANG:

36A. DGNB-CERTIFICERING AF KOMMUNALE BYGGEPROJEKTER MED BYGGEUDGET OVER 20 MIO.

Fra Klimaplan 2050:

36 DGNB-CERTIFICERING OG KLIMAKRAV VED BYGGERI, RENOVERINGER OG ANLÆG
36A. DGNB-certificering af projekter med budget over 20 mio.

Formål: Fra 2021 vil alt kommunalt byggeri/renovering med byggebudget over 20 mio. kr. blive DGNB-certificeret (sølv for renoveringer, guld for nybyggeri).

Involverede samarbejdspartnere: Green Building Council.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Første projekt er DGNB-certificeret (med ekstern rådgiver til det indledende arbejde)		x	
<ul style="list-style-type: none">Derefter, fra andet projekt over 20 mio. Kommunens egne DGNB-konsulenter har selv stået for det indledende arbejde med fastlæggelse af ambitioner for points iht. at opnå guld/sølv (i tilfælde af et projekt i totalrådgivning/totalentreprise skal konsulenterne sikre processen). I forbindelse med det andet projekt (Ny daginstitution i Dronningborg i totalentreprise) blev det politisk vedtaget at daginstitutionen udføres i henhold til standarderne i DGNB-certificeringen, men en egentlig certificering ikke gennemføres.			x
<ul style="list-style-type: none">Evaluering med deltagere fra fagforvaltningerne og programleder for klimainsatsen (forventet 2025)		x	

*) *Daginstitution i Munkdrup*

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Få erfaringer fra første projekt - fx. priser fra første projekt: Indledende konsulentrådgivning (fremover internt): 25.000 kr. Ekstern auditorrådgivning: 480.000 kr. Certificeringsgebyr: 30.000 kr. I alt: 510.000 kr.		x	
<ul style="list-style-type: none">Sikre, at fagforvaltningerne indlægger økonomi og tid til certificeringsprocessen gennem kommunikation.		x	
<ul style="list-style-type: none">Kommunikation til omverden (gøre opmærksom på, at kommunen bæredygtighedscertificerer byggerier).		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none">Alle projekter med byggebudget over 20 mio. kr. bliver DGNB-certificeret (forventes ca. 2025)	-
<ul style="list-style-type: none">Antallet af opnåede certificeringer/godkendelse hos GBC-DK (Green Building Council)	-
<ul style="list-style-type: none">Medieomtale af certificerede byggerier (følges af Ejendomsservice)	-

Bemærkninger vedr. projektet:

Forvaltningen har oplevet udfordringer ved den store mængde dokumentation, som kræves i forbindelse med DGNB. Det er vendt med Green Building Council, som administrerer ordningen – der vil arbejdes på en forenkling.

På grund af høje omkostninger til rådgivere og de høje dokumentationskrav har Randers Kommune valgt, at hal-byggeri i Dronningborg ikke DGNB-certificeres, men i stedet indbygges nogle af principperne.

Forvaltningen vil tage fornyet stilling til målet om at DGNB-certificere til Guld-niveau (i forhold til fx Svanemærket byggeri, DGNB Sølv eller fastsætte max på udledning ved livscyklusanalyse i den Frivillige Bæredygtighedsklasse) i 2023.

PROJEKT I GANG:

36B-1. KLIMAKONKURRENCEPARAMETRE OG LIVSCYKLUSANALYSE VED KOMMUNALT BYGGERI OG RENOVERING/VEDLIGEHOLD MED BUDGET UNDER 20 MIO.

Fra Klimaplan 2050:

36 DGNB-CERTIFICERING OG KLIMAKRAV VED BYGGERI, RENOVERINGER OG ANLÆG
36B. Klimakonkurrenceparametre ved byggeri/renovering under 20 mio. og anlæg, samt styrket samarbejde med markedet.

Formål: At sikre, at kommunalt byggeri - og bygningsdriften - bliver mere bæredygtig og CO2-neutral på sigt.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Klimakonkurrenceparametre (ØMF udbudskriterier) formuleret	x		
• Livscyklusanalyse (LCA) indbygget i projekter (og omfang ved byggeprojekter og vedligeholdelsesprojekter defineret)			x
• Mål for LCA-krav til eksterne rådgivere er opstillet		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Mødeaktivitet/diskussioner	x		
• Dialog mellem Bygningsadministrationen og fagforvaltningerne bl.a. med brug af DGNB-inspireret dialogværktøj, som udvikles		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Konkrete projekter, hvor klimakonkurrenceparametre er afprøvet (Bygningsadministrationens egen oversigt).	Klimakonkurrenceparametre har endnu ikke været afprøvet

Bemærkninger vedr. projektet:

Projektet koordineres med indholdet i "Bæredygtig ejendomsstrategi" – dette arbejde er planlagt primo 2023.

Udkast til klimakonkurrenceparametre er formuleret og fremgår af foreløbig projektrapport. I definitionen af klimakonkurrenceparametre indgår bl.a. valg af udbudsform, entrepriseform og tildelingskriterier. De beskrevne klimakonkurrenceparametre skal fremlægges i forvaltningen med henblik på afprøvning og implementering, hvorefter de vil indgå i udbud.

I forhold til livscyklusanalyse og øvrige bæredygtighedstiltag (LCC, Indeklima, Cirkulært potentiale) er der udarbejdet et dokumentationsskema med variantstudier, som tænkes at indgå i byggesager fremover - uanset om projekterne udføres af bygningsadministrationen eller eksterne rådgivere. Beskrivelse af delelementer i dokumentationen er endnu ikke færdiggjort. Inden den beskrevne dokumentation kan indgå i projektering og udbud skal de fremlægges i forvaltningen og for eksterne rådgivere med henblik på afprøvning og implementering.

PROJEKT I GANG:

30A+B, 32A, 33A, 37A-1, 38A. STRATEGI OG HANDLEPLAN FOR BÆREDYGTIGE INDKØB I RANDERS KOMMUNE (SOM KONCERN)

Fra Klimaplan 2050:
30 KOMMUNALE BILER OG SPECIALMASKINER PÅ EL/BRINT
30A. Udarbejdelse af udskiftningsplan
30B. Indkøb/leasing af el- eller brintbiler
32 REDUCERET FORBRUG AF FOSSILT BRÆNDSTOF
32A. Begrænsning af antal km ved at fremme alternativer til bilen og online møder
33 BEGRÆNSE KOMMUNALE FLYREJSER
33A. Begrænsning af rejser med fly og etablering af ordning om 'bod'
37 BÆREDYGTIGE VAREINDKØB – MILJØMÆRKER, ØKOLOGI OG GENBRUG
37A. Indkøb af miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter
38 PLASTHANDLEPLAN FOR BÆREDYGTIGT KOMMUNALT PLASTFORBRUG
38A. Udarbejdelse af plasthandleplan

Formål: At vise vejen til, hvordan kommunen som koncern indkøber varer og tjenesteydelser på grøn og bæredygtig vis. Som en del af strategien indgår et særligt fokus på nedbringelse af klimaaftrykket fra den transport, kommunen som koncern foretager som led i opgavevaretagelsen.

Hvilke temaer er omfattet af strategien/handleplanen: Strategien tager afsæt i et grundprincip om **bæredygtighed og nøjsomhed** – og med et stærkt og vedvarende fokus på at *1. indkøbe mindre, 2. indkøbe genbrug og 3. indkøbe bæredygtigt*. I strategien er udpeget en række særlige indsatsområder til nedbringelse af klimaaftrykket på indkøbsområdet: byggeri & anlæg, transport (herunder kommunens interne flåde og køb af transportydelser, fx flyrejser og visiteret personbefordring), fødevarer, it og elektronik, plast, tekstiler og møbler.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Udkast til strategi og handleplan udarbejdet (maj-aug. '22)	x		
• Udkast til strategi og handleplan færdiggjort (1. kvartal '23)	x		
• Strategi og handleplan godkendt (1. kvartal '23) – derefter implementering fra marts '23		x	

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Udarbejdelse af kommunikations- og implementeringsplan (sep.-okt. '22)			x
• Involvering af relevante interessenter (jun.-dec. '22)	x		
• Afklaring af, hvordan indkøb af transport og transportrelaterede ydelser, herunder visiteret personbefordring, flyrejser og egne køretøjer skal omfattes	x		
• Der skal skabes klarhed over, hvordan et bæredygtigt indkøb defineres og afgrænses ifm. de særlige fokusområder i strategien.	x		
• Det afklares, om/hvordan der kan følges op på udviklingen, herunder i hvilken grad, der findes de nødvendige data		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens disponenter har kendskab til strategien og anvender strategiens principper ifm. Indkøbsprocessen, deres opgavevaretagelse og transportbeslutninger (opgøres af Økonomi-afd.) 	-
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens samlede indkøb og transport bliver i stigende grad bæredygtig (opgøres af Økonomi-afd.) 	-
<ul style="list-style-type: none"> Miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter udgør tilsammen mindst 75 % af kommunens indkøb for udvalgte varegrupper i 2030. Data/kilde: Kommunens indkøbsanalysesystem (baseret på data fra e-kataloget og fakturaer). 	-

Bemærkninger vedr. projektet:

Klimaplan-tiltaget vedr. udarbejdelse af plasthandleplan (38A) indgår i projektet. Derudover indgår også strategi og handleplan for bæredygtig transport (30A+B)
--

PROJEKT I GANG:

39A. MAD- OG MÅLTIDSSTRATEGI OG HANDLEPLAN, FOR RANDERS KOMMUNE SOM KONCERN

Fra Klimaplan 2050:

39 MÅLTIDSSTRATEGI MED FOKUS PÅ KLIMA

39A. Udarbejdelse af måltidsstrategi

Formål: At øge andelen af klimavenlige måltider i Randers Kommune, samtidig med, at der minimeres madspild og sikrer, at måltiderne er sunde og ernæringsrigtige.

Hvilke temaer er omfattet: CO2-aftryk i forbindelse med produktion og transport, madspild, sund kost og ernæring.

Hvad er ikke omfattet: Private restauranter og spisesteder.

Milepæle, status 31/12 2022:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Udkast til strategi og handleplan færdiggjort (ultimo '22)		x	
• Godkendelse af strategi og handleplan (ultimo '22) – implementeres i organisationen derefter			x

Aktiviteter, status 31/12 2022:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Workshops med f.eks. ældreområdet og brugere fra daginstitutionsområdet, skoleområdet og foreninger		x	
• Politisk involvering – evt. deltagelse i fælles workshop med brugere		x	
• Arbejdsgruppemøder på tværs af forvaltningerne	x		

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12 2022
• Større andel af klimavenlige måltider i Randers Kommune, og mindre madspild (opgøres af Økonomi-afd.)	-

Bemærkninger vedr. projektet:

Projektet blev udskudt, men venter en afslutning og politisk godkendelse medio 2023. Der er fortsat usikkerhed omkring, hvordan CO2-reduktion skal måles i forhold til effekt af indsatsen, men der arbejdes med reduktion i forbrug af kød og overgang til mere grønne måltider samt større fokus på madspild. Der er ved strategiarbejdets opstart konstateret, at flere af de relevante enheder i kommunen allerede er i gang med en omstilling til grønnere måltider

UDSKUDTE PROJEKTER

Projekter, der endnu ikke er påbegyndt, men som ventes afsluttet inden 2030:

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

UDSKUDT PROJEKT:

10A. DIALOG OM SAMKØRSEL/DELEBILER OG KAMPAGNER

Info: Der har ultimo '22 været møde med en leverandør af en delebilsløsning (Nabogo) – mulighederne afsøges nærmere primo '23, og et projekt igangsættes muligvis, med afsøgning af, hvilke relevante løsninger, der er på markedet.

UDSKUDT PROJEKT:

11A+B. OMSTILLING AF BYBUSSE OG LOKALRUTER TIL FOSSILFRIE DRIVMIDLER

Info: Projektet har tidligere været sat i gang, men er siden blevet udskudt pga. stigende energipriser i 2022.

ENERGIFORSYNING (TEMA 3)

UDSKUDT PROJEKT:

16B. INFORMATION OG UVILDIG RÅDGIVNING OM ALTERNATIVER TIL OLIE- OG GASFYR

På foranledning af udmelding fra Regeringen blev Varmeplan 2022 udarbejdet og behandlet i UMT i december 2022. Planen dannede grundlag for udsendelse af breve til ejere af ejendomme med olie- eller gasfyr i områder udlagt med naturgas. Brevet indeholder information om, hvordan man kan erstatte gas- eller oliefyr med andre opvarmningsformer. Indtil videre er der fremlagt projektforslag for eksisterende værkers udrulning af fjernvarme til naturgasområder og etablering af 3 nye fjernvarmeværker. Alle ændringer i varmforsyningsområderne meldes ind til plandata – og kan følges løbende via [Plandata kort](#)

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

UDSKUDT PROJEKT:

21A. DIALOG, FACILITERING OG PLANLÆGNING TIL FREMME AF VEJGODSTRANSPORTENS OMSTILLING

Info: Indsatsen er indtil videre udskudt, da udviklingen på markedet for fossilfrie lastbiler afventes.

UDSKUDT PROJEKT:

22B. FREMME AF RESSOURCEUDVEKSLING/INDUSTRIEL SYMBIOSE GENNEM KONTAKT OG FACILITERING

Info: En planlagt industrisymbiose på havnen er gået i dvale grundet reguleringsmekanismer/afgifter, der pt. sætter en stopper for, at virksomhederne kan lave tilstrækkeligt profit på investeringerne.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

UDSKUDT PROJEKT:

26A. AFSØGE OG UDFOLDE MULIGHEDER FOR AT DELE MASKINER, RESSOURCER OG FUNKTIONER

Info: Indsatsen er udskudt, da ressourcerne bruges på igangværende projekter.

UDSKUDT PROJEKT:

27B. KOMMUNALE BONUS-TILSKUD TIL FORENINGER, DER FREMMER DEN GRØNNE BEVÆGELSE

Info: Indsatsen er udskudt, da der ikke er afsat midler til bonus-tilskud til foreningerne.

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6)

UDSKUDT PROJEKT:

31A+B. KRAV OM EMISSIONSFRI PERSONBEFORDRING I UDBUD

Info: Proces omkring planlægning af nyt udbud forventes at gå i gang i løbet af '24.

UDSKUDT PROJEKT:

35C. FREMME ENERGIRIGTIG ADFÆRD I DE KOMMUNALE INSTITUTIONER

Info: Udsat, indtil energistrategi/-plan er færdig.

UDSKUDT PROJEKT:

36B-2. KLIMAKONKURRENCEPARAMETRE VED ANLÆG

Info: Indsatsen er udskudt, da der i første omgang er fokus på klimakonkurrenceparametre ved byggeri og renoveringer, hvorfra erfaringer indhentes.

BILAG

Klima- og energiregnskab for kommunen som geografi, 2021